

**TRABAJO DE FINAL DE GRADO EN TRADUCCIÓN E
INTERPRETACIÓN**

TREBALL DE FI DE GRAU EN TRADUCCIÓ I INTERPRETACIÓ

Departament de Traducció i Comunicació

TÍTULO / TÍTOL

**Anàlisi i proposta de traducció al valencià per al
doblatge de les cançons de la pel·lícula *Encanto***

Autor/a: Clara Cervera Buigues

Tutor/a: José Luis Martí Ferriol

Fecha de lectura/ Data de lectura: juny de 2024

Resumen/ Resum:

Aquest treball consisteix en la proposta de traducció i adaptació al valencià de les cançons de la pel·lícula de Disney *Encanto* per al seu doblatge i l'anàlisi contrastiva de la versió original d'aquestes cançons amb la seua traducció a l'espanyol i amb la nostra proposta al valencià.

Primerament, s'ha redactat un marc teòric que inclou tots els aspectes importants per a la realització d'aquest treball, des de la Traducció Audiovisual en general fins a la traducció de cançons en particular, passant pels mètodes i pràctiques propis d'aquest tipus de traducció.

A continuació, hem elaborat una anàlisi, que es divideix en dues parts. La primera tracta de l'anàlisi de les peces musicals seguint els quatre ritmes de la retòrica clàssica que suggereix Chaume (2012, 103-106): ritme de quantitat o nombre de síl·labes, ritme d'intensitat o distribució accentual, ritme de to i ritme de timbre o rima; una part que conformaria l'anàlisi més formal del treball. La segona, consisteix en una anàlisi del contingut tant de la versió en anglés com en espanyol i de la nostra proposta de traducció al valencià. A més, s'ha redactat una explicació de les tècniques que s'han aplicat en cada cançó, en cada títol i en cada referent cultural (si és que n'hi ha), seguint les tècniques de traducció proposades per Martí Ferriol (2013), i de les decisions de traducció més importants que s'han pres.

Finalment, s'han extret una sèrie de conclusions a partir de l'anàlisi que s'ha fet de cada cançó.

Palabras clave/ Paraules clau:

Traducció Audiovisual, cançons, doblatge, ritmes, tècniques.

Abstract:

This study consists of a proposal for the translation and adaptation into Valencian of the songs of the Disney film *Encanto* for its dubbing, and a contrastive analysis of the original version of these songs with their translation into Spanish and our proposal in Valencian.

First of all, a theoretical framework has been provided which includes all the important aspects for the realization of this study, from Audiovisual Translation in general to the translation of songs in particular, including the methods and practices inherent to this type of translation.

Next, an analysis has been elaborated, divided into two parts. The first part deals with the analysis of the musical pieces according to the four poetic rhythms of classical rhetoric suggested by Chaume (2012, 103-106): rhythm of quantity or number of syllables, rhythm of intensity or accentual distribution, rhythm of tone and rhythm of timbre or rhyme; this part would make up the formal analysis of the study. The second part consists of an analysis of the content of both the English and Spanish versions and our proposed translation into Valencian. Furthermore, an explanation of the techniques applied to each song, each title, and each cultural reference (if any) has been written, following the translation techniques proposed by Martí Ferriol (2013), and the most important translation decision that have been taken.

Finally, a series of conclusions have been drawn from the analysis of each song.

Keywords:

Audiovisual Translation, songs, dubbing, rhythms, techniques.

*A la meua família,
per ensenyar-me a estimar la música i la llengua.*

Índex

1. Introducció.....	7
1.1. Justificació i motivació.....	7
1.2. Objectius.....	7
1.3. Descripció de l'objecte d'estudi	8
2. Marc teòric.....	9
2.1. La traducció audiovisual.....	9
2.2. La traducció de cançons per al doblatge.....	9
2.3. Tècniques de traducció	11
2.4. La traducció de referents culturals.....	12
3. Metodologia.....	14
3.1. Estructura de l'anàlisi (model)	15
4. Desenvolupament del treball	16
4.1. Comentari general de la traducció de les cançons	16
4.2. No se'n parla de Bruno	17
4.2.1. Anàlisi i comentari	17
4.3. El pes de l'aparença.....	20
4.3.1. Anàlisi i comentari	20
4.4. Què més faré jo?.....	24
4.4.1. Anàlisi i comentari	24
4.5. Un regal del cel.....	29
4.5.1. Anàlisi i comentari	29
5. Conclusions	32
5.1. Interpretació dels resultats	32
5.2. Relació del treball amb els coneixements adquirits.....	33
6. Referències bibliogràfiques	35
7. Annexos.....	41

Annex 1: Full d'estil	41
Annex 2: Proposta de traducció en valencià de les cançons.....	41
Annex 2.1. Proposta «No se'n parla de Bruno».....	41
Annex 2.2. Proposta «El pes de l'aparença».....	42
Annex 2.3. Proposta «Què més faré jo?».....	45
Annex 2.4. Proposta «Un regal del cel».....	46
Annex 3: Taules d'anàlisi rítmica.....	48
Annex 3.1. Anàlisi de <i>We don't talk about Bruno</i> («No se'n parla de Bruno») ...	48
Annex 3.2. Anàlisi de <i>Surface Pressure</i> («El pes de l'aparença»)	60
Annex 3.3. Anàlisi de <i>What else can I do?</i> («Què més faré jo?»).....	73
Annex 3.4. Anàlisi de <i>Waiting on a miracle</i> («Un regal del cel»).....	83
Annex 4: Traducció comparativa de les cançons.....	90
Annex 5: Cançons cantades en valencià.....	103

Índex de taules

Taula 1. Cançons elegides per al treball.....	8
Taula 2. Model de l'anàlisi dels quatre ritmes poètics.....	15
Taula 3. Tècniques de traducció «No se'n parla de Bruno».....	18
Taula 4. Paraules en espanyol en «No se'n parla de Bruno».....	19
Taula 5. Tècniques de traducció «El pes de l'aparença».....	22
Taula 6. Repetició d'estructures en «El pes de l'aparença».....	24
Taula 7. Plantes típiques de Colòmbia en «Què més faré jo?».....	26
Taula 8. Tècniques de traducció «Què més faré jo?».....	27
Taula 9. Frases fetes en «Què més faré jo?».....	28
Taula 10. Tècniques de traducció «Un regal del cel».....	30

1. Introducció

1.1. Justificació i motivació

La música i l'amor per la llengua pròpia han sigut sempre dos elements importants a casa nostra; i la traducció, sobretot de productes audiovisuals, és una pràctica que ens permet mesclar ambdues coses i portar la llengua a un públic més ampli i variat. És per això que s'ha decidit elegir una pel·lícula de la companyia Disney, la qual realitza films animats dirigits tant a xiquets i xiquetes com a persones adultes i hi afegeix cançons amb un gran valor argumentatiu.

D'altra banda, la pel·lícula que hem elegit per a aquest treball ha estat *Encanto*, perquè no té traducció al català i és la segona pel·lícula d'aquesta companyia ambientada culturalment en un país de l'Amèrica Llatina (concretament, Colòmbia) i no té traducció a l'espanyol peninsular; va ser llançada directament en espanyol llatinoamericà. Aquest aspecte resulta molt interessant, ja que la pel·lícula imita la parla anglesa de Colòmbia, i la versió en anglès, tant en els diàlegs com en les cançons, manté moltes paraules en espanyol; fins i tot, cançons senceres (és una pel·lícula bilingüe).

1.2. Objectius

L'objectiu d'aquest treball és fer una proposta de traducció i adaptació al valencià de les cançons de la pel·lícula de Disney *Encanto* per al seu doblatge i, alhora, fer una anàlisi contrastiva de la versió original d'aquestes cançons amb la seua traducció a l'espanyol (llatinoamericà) i amb la nostra proposta al valencià.

Per a poder fer el treball, d'una banda, s'analitzaran les cançons seguint els quatre ritmes de la retòrica clàssica que suggereix Chaume (2012, 103-106): el ritme de la quantitat o nombre de síl·labes, el ritme de la intensitat o distribució accentual, el ritme del to i el ritme del timbre o rima.

D'altra banda, farem una anàlisi dels problemes de traducció més importants de la lletra de les cançons tant en la versió en anglès com en espanyol i s'exposaran les nostres respectives decisions de traducció al valencià. A més, explicarem les tècniques de traducció utilitzades en cada cançó, en cada títol i en els referents culturals, seguint les tècniques de traducció proposades per Martí Ferriol (2013). També s'utilitzaran per a la traducció de les cançons els mètodes o pràctiques de Franzon (2008) i el principi de Pentatló de Low (2003).

Amb tot, gràcies a les fonts citades i al nostre coneixement musical, al final del treball haurem sigut capaces de fer una bona traducció de les cançons, adaptades al ritme original i a la imatge en pantalla, i haurem fet front als problemes de traducció que suposa una pel·lícula bilingüe.

1.3. Descripció de l'objecte d'estudi

Encanto és una pel·lícula estatunidenca d'animació produïda per Walt Disney Pictures i Walt Disney Animation Studios que va ser estrenada l'any 2021 i dirigida per Jared Bush, Byron Howard i Charise Castro Smith.

La pel·lícula conta la història d'una família extraordinària, la família Madrigal, que viu en una casa màgica situada en un poblet entre les muntanyes de Colòmbia. Tots els membres d'aquesta família posseeixen un talent màgic, excepte Mirabel, el personatge al voltant del qual gira especialment la trama. Un dia, Mirabel descobreix que la màgia que rodeja la casa i la seua família està en perill i que ella podria ser l'última esperança per a salvar-los a tots.

Com a objecte d'estudi d'aquest treball s'han elegit 6 de les 8 cançons que conformen la banda sonora d'aquesta pel·lícula, i a partir de les quals s'ha fet la nostra proposta al valencià (no s'han analitzat i traduït totes les cançons per la limitació d'extensió del treball):

Anglés (VO)	Espanyol (traducció)
We don't talk about Bruno	No se habla de Bruno
Surface Pressure	En lo profundo/Peso
What else can I do?	Inspiración
Waiting on a miracle	Un regalo mágico
Dos oruguitas	Dos oruguitas
Colombia, mi encanto	Colombia, mi encanto

Taula 1. Cançons elegides per al treball.

A més a més, totes les cançons van ser compostes per Germanie Franco en col·laboració amb Lin-Manuel Miranda, primerament en anglés i, després, en espanyol.

2. Marc teòric

2.1. La traducció audiovisual

La traducció audiovisual, segons Amparo Hurtado (2001, 77), és la traducció, per al cinema, televisió o vídeo, de tota classe de textos audiovisuals en diverses modalitats.

Els dos grans grups de modalitats són el *revoicing* i el *captioning*. El *revoicing* consisteix en la gravació i inserció d'una nova banda sonora en la llengua d'arribada i la seua posterior sincronització amb les imatges (doblatge, veus superposades...) i el *captioning* és la inserció en pantalla d'un text escrit o traduït, de manera que es pugui llegir mentre els personatges en pantalla representen els seus diàlegs (subtitulació, sobretitulació...) (Chaume 2012).

Segons Chaume (2004), el doblatge i la subtitulació són les dues modalitats preferides en tot el món amb gran diferència sobre la resta i, especialment, a l'Estat Espanyol, són les dues modalitats més usuals.

En aquest treball, ens centrarem en la traducció audiovisual per al doblatge, que, com bé explica Chaume (2004, 32) «consiste en la traducción y ajuste de un guión de un texto audiovisual y la posterior interpretación de esta traducción por parte de los actores, bajo la dirección del director de doblaje y los consejos del asesor lingüístico, cuando esta figura existe». I afig que, en tot l'Estat Espanyol, «[el doblaje] es la forma de traducción audiovisual más extendida para la producción ajena de distribuidoras y cadenas de televisión, i prácticamente forma parte de nuestra vida cotidiana.»

2.2. La traducció de cançons per al doblatge

Des de l'aparició del cinema, la música ha estat una part essencial en la creació, difusió i recepció de les obres cinematogràfiques, i un element fonamental per a l'ambientació de pel·lícules, especialment en el cinema d'animació (De los Reyes 2015, 218). A més, segons ens explica De los Reyes (2015), el cinema d'animació i la música sempre han anat agafant-se les mans, sobretot en aquelles pel·lícules dirigides al públic infantil. Al llarg dels anys, aquests dos elements han evolucionat i s'han mantingut fins a l'actualitat, produint així un «efecte de *familiarització* amb aquest conjunt de dos elements per part del públic» (Brugué 2013, 73), un fet que suposa una dificultat afegida per al traductor, ja que crea sobre l'audiència unes expectatives prèvies que

«podrien interferir en la interpretació i l'opinió final sobre la producció.» (Brugué 2013, 73).

Franzon explica les cinc pràctiques més utilitzades en la traducció de cançons (2008, 367):

1. No traducció.
2. Traducció de la lletra sense tindre en compte la música.
3. Creació d'una nova lletra respectant la música original, però sense cap relació aparent amb la lletra original.
4. Traducció de la lletra i adaptació conseqüent de la música (de vegades fins al punt de considerar necessària una composició totalment nova).
5. Adaptació de la traducció a la música original.

L'elecció d'una tècnica o d'una altra es fa depenent de l'encàrrec de traducció i, de vegades, s'opta per una combinació de vàries (De los Reyes 2015, 220). Segons ens expliquen De los Reyes (2015) i Chaume (2012), allò que determina l'estratègia és el propòsit o *skopos* de la cançó. D'aquesta manera, les cançons que formen part integrant de la trama de la pel·lícula se solen traduir perquè el públic meta entenga la informació que ofereix la lletra; com és en el cas de productes per a xiquets i d'àmbit familiar, com els films d'animació. A més, com bé diu De los Reyes (2015, 221) «el doblaje le permite [al niño] aprender divirtiéndose», una pràctica present en la majoria de les pel·lícules de la factoria Disney (Chaume 2004, 202).

No obstant això, aconseguir una traducció que respecte íntegrament el sentit de la lletra, la banda sonora original i les expectatives dels pentagrames musicals no és una tasca fàcil. Chaume (2012, 103-106) suggereix que, per a obtenir un producte que complisca amb tot, el traductor ha d'analitzar els quatre ritmes de la retòrica clàssica: el ritme de quantitat o nombre de síl·labes, el ritme d'intensitat o distribució accentual, el ritme de to o entonació (tipus d'oració) i el ritme de timbre o rima. Així mateix, explica que cal respectar al màxim la quantitat sil·làbica perquè coincidisca amb el ritme musical.

Finalment, per tal d'aconseguir que l'audiència pense que les cançons han estat inicialment compostes en el seu idioma, Low (2003, 93-98) presenta el seu Principi de Pentatló, una estratègia basada en cinc criteris que el traductor ha de tenir en compte i saber compensar:

- a) Cantabilitat: prioritària. La traducció ha de funcionar de manera eficaç com un text oral emés a la velocitat d'execució. És per això que certes paraules són més difícils de cantar que altres i s'hauria d'optar per un sinònim més «cantable», com per exemple *little* > *tiny*. Tanmateix, també cal tenir en compte les síl·labes tòniques i àtones.
- b) Significat: les limitacions de la traducció de cançons exigeixen una certa manipulació del significat; no obstant això, la transferència del significat continua sent un criteri molt important.
- c) Naturalitat: el llenguatge ha de ser natural perquè la comunicació siga efectiva i el públic no haja de fer un esforç addicional. Com bé diu Low «a singable translation is not worth making unless it is understood while the song is sung».
- d) Rima: el traductor pot optar per modificar-la o, fins i tot, eliminar-la si considera que no posa en perill altres criteris, com el significat.
- e) Ritme: el nombre de síl·labes recau més en la decisió del traductor que no en la fidelitat al text original, ja que cada llengua exigeix la seua pròpia naturalitat en el llenguatge.

Amb tot, el traductor ha de ser flexible i permetre desviacions en el seu text tot i que un o diversos paràmetres es vegen compromesos, per tal d'evitar que la traducció flaquege en la resta de criteris (De los Reyes 2015, 222).

2.3. Tècniques de traducció

Quant a les tècniques de traducció emprades per a la realització d'aquest treball, s'ha seguit la proposta de taxonomia de tècniques de traducció per a la varietat audiovisual de Martí Ferriol (2013, 118-122); una classificació basada en la d'Hurtado (2001) i ampliada amb aportacions dels estudis sobre tècniques de traducció audiovisual de Delabastita (1990), Chaves (2000), Chaume (2005) i Díaz Cintas (2003). Aquesta classificació presenta les tècniques en forma de gradació, les quals passen d'un grau de major literalitat (els números inferiors) a un grau molt més comunicatiu (els números majors):

1. Préstec o manlleu
2. Calc
3. Traducció un per un
4. Traducció literal

5. Equivalent encunyat
6. Omissió
7. Reducció
8. Compressió
9. Particularització
10. Generalització
11. Transposició
12. Descripció
13. Ampliació
14. Amplificació
15. Modulació
16. Variació
17. Substitució
18. Adaptació
19. Creació discursiva

A més a més, aquestes tècniques de traducció no sols serveixen per a la traducció en general, sinó també per a la traducció de títols.

2.4. La traducció de referents culturals

Com que en el nostre cas les cançons formen part integrant de la trama, hi poden aparèixer referents culturals que constitueixen un repte per al traductor. Chaume (2012, 145-146) ens presenta una classificació de les tècniques utilitzades per a traduir-los:

- a) No traducció.
- b) No traducció amb adaptació ortogràfica.
- c) Traducció literal.
- d) Traducció explicativa: explicació del significat semàntic o pragmàtic.
- e) Adaptació cultural o substitució:
 1. Adaptació limitada: es reemplaça el referent cultural per un altre de la mateixa cultura de la llengua d'origen, però més conegut per l'audiència del text meta.
 2. Universalització absoluta: es reemplaça el referent cultural per un altre més universal o neutre, però sense vincles culturals.

3. Substitució cultural o naturalització: es reemplaça el referent cultural per un altre de la cultura d'arribada.
- f) Omissió o eliminació.
 - g) Traducció creativa: s'afegeix un referent cultural que no apareix en el text origen (compensació).

3. Metodologia

Per a la realització del nostre treball, s'han seguit una sèrie de fases:

Primerament, una vegada vam decidir quin tipus de treball volíem fer (traducció per al doblatge i anàlisi de cançons), vam escollir la pel·lícula i les cançons que conformarien l'objecte d'estudi, tot seguint dos criteris: que no hagueren estat prèviament traduïdes al català i que les cançons formaren part integrant de la trama.

En segon lloc, vam fer una lectura prèvia dels textos a traduir i els vam marcar en diferents colors segons: problemes de traducció, referents culturals i rima dins del mateix vers.

A continuació, ens vam documentar sobre la traducció de cançons, especialment en el món audiovisual, i dels diferents criteris i tècniques que s'han de seguir i utilitzar per a poder aconseguir un bon treball.

En quart lloc, vam analitzar les cançons en anglés i en espanyol seguint la retòrica clàssica de Chaume (2012, 103-106) (taules a l'Annex 3:).

Seguidament, vam traduir i adaptar les cançons al valencià per al doblatge, tenint en compte la lletra en anglés i en espanyol, l'anàlisi d'ambdues versions i la documentació prèvies, i tot el que havíem marcat en la lectura inicial (taules a l'Annex 4:).

Finalment, vam acabar el treball amb la redacció de la introducció i les conclusions, la gravació de la nostra proposta de les cançons en l'estudi de doblatge de LABCOM de l'UJI (0), i amb la revisió i control de qualitat de tot el treball.

A més a més, cal afegir que per a poder accedir a la pel·lícula, ens hem donat d'alta en la plataforma Disney+, on la podem trobar tant en anglés i en espanyol; i per a l'anàlisi i traducció de les cançons, hem utilitzat els clips que estan pujats a YouTube en el compte de DisneyMusicVEVO¹ per a la versió en anglés i en DisneyMusicLAVEVO² per a la versió en espanyol.

¹ URL del compte DisneyMusicVEVO: <https://www.youtube.com/@DisneyMusicVEVO>

² URL del compte DisneyMusicLAVEVO: <https://www.youtube.com/@DisneyMusicLAVEVO>

3.1. Estructura de l'anàlisi (model)

El cos del treball tracta de l'anàlisi i comentari (de la forma i del contingut) de les tres versions (l'original, l'espanyola i la nostra proposta de traducció) de cada cançó, seguint l'esquema següent:

a) Anàlisi dels quatre ritmes poètics (Chaume 2012)

En aquest punt trobarem el comentari comparatiu dels ritmes de les tres versions. L'anàlisi en forma de taula el trobarem a l'Annex 3: seguint aquest model:

Vers en anglés/espanyol/valencià	Ritme de quantitat	Ritme d'intensitat	Ritme de timbre	Ritme de to

Taula 2. Model de l'anàlisi dels quatre ritmes poètics.

b) Anàlisi del contingut

En aquest apartat trobarem el comentari comparatiu del contingut de les tres versions i de les nostres decisions de traducció, seguint aquesta classificació:

- Referents culturals (si és que n'hi ha)
- Tècniques de traducció aplicades a la cançó
- Tècnica de traducció aplicada al títol

4. Desenvolupament del treball

En aquest apartat farem l'anàlisi contrastiva de les tres versions en forma de taula i de comentari, seguint el model exposat anteriorment. Després, elaborarem un comentari explicatiu del contingut de les cançons, segons les nostres decisions de traducció i les tècniques emprades en ambdues traduccions (l'espanyola i la nostra proposta). La nostra proposta de traducció al valencià de les cançons elegides (citades a l'apartat 1.3) es troben, per extensió del treball, a l'Annex 2:.

Les cançons *Dos oruguitas* i *Colombia, mi encanto*, tot i que sí que formen part del nostre objecte d'estudi, no apareixeran en aquesta anàlisi: no han estat traduïdes a cap idioma, així que hem decidit mantenir la mateixa aproximació en aquest treball i no traduir-les.

4.1. Comentari general de la traducció de les cançons

Abans de passar a descriure la traducció i l'anàlisi de les cançons, cal tenir en compte una sèrie de criteris que s'han pres per a totes elles:

- En primer lloc, s'han traduït totes aquelles frases que els personatges pronuncien enmig de les cançons, però que no estan cantades; i s'han marcat en diferent color (en marró).
- En segon lloc, hem escrit els cors entre parèntesis. Aquells cors que se senten, però que estan tapats per una altra veu, no s'entenen i no són de gran importància per al significat de la cançó, no s'han escrit ni traduït, com en la cançó original de «No se'n parla de Bruno» (*We don't talk about Bruno*), en el minut 2:31 amb *It's like I can hear him now*.
- En tercer lloc, l'allargament de vocals s'ha comptat com a diverses síl·labes, com en la versió original de «No se'n parla de Bruno» (*We don't talk about Bruno*), en el vers '*Abuela*', *get the umbrella-a-as*.
- En quart lloc, per a la traducció dels títols de totes les cançons i d'alguns versos s'han comprovat i tingut en compte quatre versions: l'anglesa, l'espanyola, la francesa i la italiana.
- Finalment, en el comentari s'han redactat els versos que formen part de la mateixa oració separats per una barra [/] («Però si/ Puc esvaïr...»).

4.2. No se'n parla de Bruno³

4.2.1. Anàlisi i comentari

a) Anàlisi dels quatre ritmes poètics (Chaume 2012)⁴

Ritme de quantitat: els versos de les tres versions tenen entre 2 i 19 síl·labes. A més, la versió en valencià té més canvis de síl·labes que la versió en espanyol, però no suposa cap problema per a la versió final⁵. D'altra banda, hem hagut de canviar un poc la pronunciació d'algunes paraules per a eliminar síl·labes com «però → prò» i «va entrar amb → va entràmb», fet que no dificulta la comprensió de la cançó; i allargar la vocal en altres per tal d'afegir síl·labes, com en «mussitant → mussitaant» i «murmurant → murmuraant».

Ritme d'intensitat: en general, els accents estan distribuïts de manera similar en les tres versions; i, a pesar que alguns versos presenten un nombre de síl·labes diferent, el ritme d'intensitat no es veu gaire afectat.

Ritme de timbre: tant en la versió espanyola com en la valenciana, les rimes estan entre les lletres A i K, és a dir, les cançons contenen 11 rimes diferents; però la versió anglesa en té moltes més (arriben fins a la S: 19). Açò ocorre perquè les dues traduccions opten per unes rimes més senzilles amb, per exemple, verbs conjugats.

Ritme de to: de manera global, es manté igual en les tres versions i no hi ha canvis significatius.

b) Anàlisi del contingut

- Tècniques de traducció aplicades a la cançó

En general, la dificultat d'aquesta cançó recau en el fet que està formada per diferents tipus de ritmes. A més a més, moltes vegades la rima no només està present d'un vers a l'altre, sinó també dins dels mateixos versos, com en (rima subratllada) *A seven-foot frame, rats along his back / When he calls your name, it all fades to black / Yeah, he sees your dreams / And feasts on your screams* (tècnica de traducció que comentarem més avant).

³ Proposta de traducció en valencià: Annex 2.1.

⁴ Taula: Annex 3.1.

⁵ Es pot trobar la versió traduïda i cantada en valencià a l'Annex 5:.

En la majoria dels casos, s'ha pogut fer una traducció literal, perquè el nombre de síl·labes no suposava cap problema, com en *But it was my wedding day* per «Però era el meu casament» (espanyol: *Justo en mi boda fue*). No obstant això, en altres casos s'han hagut d'utilitzar altres **tècniques de traducció**:

Tècnica	Anglès	Valencià	Espanyol
Transposició	<i>We were getting ready</i>	«Tot estava llest»	<i>Todo estaba listo</i>
Equivalent encunyat	<i>Time for dinner!</i>	«Tots a taula!»	<i>¡A la mesa!</i>
Compressió	<i>It's a heavy lift, with a gift so humbling</i>	«Té un talent que és una càrrega immensa»	<i>Raro el don de ir visualizando</i> (creació discursiva)
Generalització	<i>Like the grapes that thrive on the vine</i>	«Com la fruita madurarà»	<i>Como uvas va a madurar</i> (més literal)
Reducció i creació discursiva	<i>Your fate is sealed when your prohecy is read</i>	«Les profecies es compleixen de fet»	<i>Las profecias se cumplen cada vez</i>

Taula 3. Tècniques de traducció «No se'n parla de Bruno».

D'altra banda, com bé hem dit anteriorment, aquesta pel·lícula utilitza moltes **paraules en espanyol** per la zona geogràfica en què es troba (problema d'interferència entre llengües). Trobem:

Paraula en espanyol	Anglès	Valencià	Comentari
<i>Abuela</i>	<i>'Abuela', get the umbrellas</i>	«'Abuela', treu el paraigua»	No traducció, perquè creiem que és important deixar aquests apel·latius en la llengua original, ja que formen part de la parla de la família.
	<i>Always left 'Abuela' and the family fumblin</i>	«Feia tremolar la família i l'«Abuela'»	
<i>Mi vida</i>	<i>I'm sorry, 'mi vida', go on</i>	«Continua, 'mi vida', perdó»	
<i>Oye</i>	<i>'Oye', Mariano's on his way</i>	«El teu Mariano està venint»	Omissió i canvi per un possessiu, per la quantitat sil·làbica. A més, s'ha comprovat

			que la versió francesa i italiana l'han eliminada i traduïda, respectivament (italià: <i>Oggi</i>).
--	--	--	--

Taula 4. Paraules en espanyol en «No se'n parla de Bruno».

També hi trobem una **frase feta** en el vers *In doing so, he floods my brain*. La dificultat està en el doble sentit, ja que, a part de tindre el significat de la frase feta en si (sentir-se aclaparat per pensaments o emocions), fa referència al do del personatge que canta, que és controlar el temps segons les seues emocions (és a dir, literalment, el seu cervell s'inunda d'aigua perquè el que li diu Bruno la preocupa i, per tant, plena d'aigua el casament). Hem trobat en valencià el verb «desbordar», que, segons el Diccionari Normatiu Valencià, recull ambdós significats: 1. «Sobrepasar la capacitat emocional, intel·lectual o física (d'algú)» i 2. «Fer vessar (un riu o un altre corrent d'aigua) per damunt de les vores». El vers queda així: «En fer això, em va desbordar».

Quant a la **rima entre versos i dins dels mateixos versos**, en l'exemple que s'ha comentat anteriorment, en espanyol s'ha optat per fer, en general, una modulació amb un punt de vista diferent però amb el mateix significat:

Terror en su faz, ratas por detrás / Al oír tu nombre no hay marcha atrás / Grita mientras / tiembles al despertar

Amb aquesta solució, s'ha utilitzat la mateixa grafia o similar per a rimar tots els versos (-a/-as/-az), a diferència de la solució que proposem nosaltres al valencià, que manté tant el significat com la mateixa rima que l'original, amb la mateixa tècnica de traducció utilitzada en la versió espanyola (la modulació) i la creació discursiva:

«Un cos monstruós, amb rates té amistat / Quan crida el teu nom, no pots escapar / T'observa dormir / I riu amb els teus crits».

Finalment, del minut 2:49 al 3:21 es mesclen les veus que han aparegut anteriorment. Com que aquests versos ja han estat cantats, també han estat traduïts i analitzats i, per tant, no es troben en la proposta de traducció ni tampoc estan analitzats en la taula de l'anàlisi rítmica. S'han separat per temes segons primer apareixen i, com que no se sap quin és el principal i quin els cors, s'han decidit posar-los tots entre parèntesis.

- **Tècnica de traducció aplicada al títol**

En consultar la resta de versions, tot i que no formen part de l'abast del treball, hem trobat que, en la francesa, s'ha fet una traducció literal deixant el verb en personal *Ne parlons pas de Bruno* (en anglés: *We don't talk about Bruno*) i, tant en la italiana com en l'espanyola, s'ha fet una transposició deixant el verb en impersonal: *Non si nomina Bruno – No se habla de Bruno*. Amb tot açò, hem decidit seguir la versió italiana i espanyola i fer una transposició amb «No se'n parla de Bruno».

4.3. El pes de l'aparença⁶

4.3.1. Anàlisi i comentari

a) Anàlisi dels quatre ritmes poètics (Chaume 2012)⁷

Ritme de quantitat: en les tres versions, els versos estan entre les 2 i les 16 síl·labes i, en dues ocasions, arriben a les 18. A més, la versió en espanyol té només dos canvis de síl·labes, a diferència de la nostra versió al valencià que en té molts més (15). No obstant això, la diferència de quantitat de síl·labes respecte a la versió original no suposa cap problema per a la versió final. D'altra banda, s'ha hagut de modificar la pronunciació d'algunes paraules per tal d'eliminar síl·labes, com en «en mans de la teua germana → en mans de la to germana» (pronunciació natural en el valencià parlat) i en «però → prò».

Ritme d'intensitat: generalment, els accents estan distribuïts de manera similar en les tres versions. Sí que és cert que la versió en valencià presenta variacions en diferents versos, però no suposa cap efecte negatiu ni cap diferència important respecte a la melodia original.

Ritme de timbre: la versió original arriba a la lletra T (20 rimes diferents), mentre que la versió en espanyol arriba a la M (13) i la versió en valencià, a la Q (17). La versió en espanyol té menys rimes, perquè la major part de la cançó ha estat rimada amb el vers principal (*profundo*), fet que ha facilitat l'harmonia general amb tots els versos. No obstant això, la nostra versió al valencià sí que ha intentat mantenir les mateixes rimes que l'original. A més a més, cal comentar que aquesta cançó ha estat creada a partir de la rima, un aspecte que explicarem en l'apartat següent.

⁶ Proposta de traducció en valencià: Annex 2.2.

⁷ Taula: Annex 3.2.

Ritme de to: en general, el tipus d'oracions es manté igual en les tres versions. L'única part que més canvia és en els versos *But wait / If I could shake / The crushing weight* que, en anglés, primer és una oració exhortativa i, després, una optativa; en espanyol és tot una oració interrogativa (*¿Podré / Desvanecer / El preso cruel...?*); i, en valencià, és una oració interrogativa mesclada amb una optativa (*Però si / Puc esvair / El pes cruel...?*).

b) Anàlisi del contingut

• Tècniques de traducció aplicades a la cançó

Aquesta cançó, en particular, és la més complicada de tot el treball per la quantitat de ritmes diferents que hi apareixen; la quantitat de paraules que contenen alguns versos més ràpids, difícil de reproduir tant en espanyol com en valencià per ser dos idiomes que utilitzen paraules i frases molt més llargues; la repetició constant d'estructures; el joc que fa amb algunes paraules (tenint en compte la rima, el doble sentit i que siguen mots monosil·làbics); i el significat de la cançó en si: com se sent en el seu interior una germana major sobre la qual recauen totes les responsabilitats familiars i tota la pressió que això comporta (reproduït a la versió original amb el vers *Under the surface*, tècnica de traducció que explicarem més avant).

En primer lloc, cal comentar que, en la major part de la nostra traducció al valencià, s'ha prioritzat la rima sobre la traducció literal del vers, perquè, en un article sobre les cançons⁸, s'explica que Lin-Manuel, el compositor de les peces en espanyol, va crear els versos a partir d'una mateixa rima. Per tant, en la seua creació de les cançons va ser més important mantenir la rima que no pas la traducció literal, sempre que, tot en conjunt, tinguera el mateix significat. Podem veure l'exemple en frases com *I hide my nerves and it worsens, I worry somethin' is gonna hurt us* (rimat amb *surface*), traduït a l'espanyol per *Algo me inquieta y se empeora, yo debo salvar a todo el mundo* (rimat amb *profundo*) i al valencià per «Etic nerviosa i s'agreuja, tinc por que em trobe indefensa» (rimat amb «aparença»). La tècnica de traducció que hem utilitzat en casos com aquests, i majoritàriament, ha estat la creació discursiva.

No obstant això, també se n'han utilitzat d'altres, com:

⁸ Dominick, N. (2022, 25 gener). 27 Datos interesantes sobre las canciones de «Encanto». *BuzzFeed*. <https://www.buzzfeed.com/mx/noradominick/datos-canciones-encanto>.

Tècnica	Anglès	Valencià	Espanyol
Traducció literal	<i>Diamonds and platinum, I find 'em, I flatten 'em</i>	«Roques, diamants, els trobe, els esclafe»	<i>Rocas, diamantes, se funden, se parten</i> (transposició)
Compressió	<i>I feel bersek as a tightrope walker in a three-ring circus</i>	«Estic nerviosa com un equilibrista per la corda tensa»	<i>Comienzo el truco en la cuerda floja que me marca el rumbo</i> (creació discursiva)
Generalització i modulació	<i>Was Hercules ever like: Yo, I don't wanna fight Cerberus?</i>	«Ha tingut mai Hèrcules por de lluitar contra cap bèstia?»	<i>¿Alguna vez Hércules dijo: No quiero, renuncio? (omissió)</i>

Taula 5. Tècniques de traducció «El pes de l'aparença».

D'altra banda, cal comentar la traducció del **vers** *Under the surface*, el **més important** de tota la cançó pel seu valor de significat i perquè ens marcarà la rima durant la major part de la cançó. Amb aquesta frase, el personatge ens vol remarcar que tot el que ens conta és tot el que té en el seu interior, baix de la força que físicament aparenta. Per això, hem decidit fer una creació discursiva i traduir-ho al valencià per «Baix l'aparença» (en espanyol: *En lo profundo*).

En la cançó també ens trobem **dues frases fetes**. La primera apareix en la frase *The straw in a stack that breaks the camel's back*, que, segons el Merriam Webster, significa «the last in a series of bad things that happen to make someone very upset, angry, etc». En valencià trobem l'equivalent encunyat «la gota que fa vessar el vas». Però, per a fer la traducció del vers, cal mirar tota l'estrofa: *A flaw or a crack / The straw in a stack / That breaks the camel's back / What breaks the camel's back*. Amb tot, hem decidit fer un joc de paraules mesclant la frase feta, el significat general de l'estrofa (la debilitat) i la versió espanyola: «S'escolta un crac / Una debilitat / Que fa vessar el vas / Comença a derrocar-se» (en espanyol han eliminat totalment la frase feta: *Escucho un crack / Comienza a tronar / Se va a desmoronar / Comienza a derrumbarse*).

La segona frase feta, *Run with the ball*, significa, segons el Collins Dictionary, assumir les teues responsabilitats (el vers sencer: *Who am I if I can't run with the ball?*). En espanyol l'han tornada a eliminar i han fet una traducció allunyada del significat original amb *¿Quién soy yo si pierdo con el balón?*. En valencià, hem decidit fer una creació discursiva amb «Qui soc jo si no ho puc carregar tot?» que, a part de quadrar

amb el nombre de síl·labes i intensitat originals, coincideix amb la imatge en pantalla, on es veu al personatge carregar el món.

Quant a la **repetició d'estructures**, en trobem quatre, de les quals comentarem l'última, ja que és el vers més important de tota la cançó i dels més difícils a traduir per, com hem dit anteriorment, el joc que fa amb les paraules tenint en compte la rima, el doble sentit i que siguen mots monosil·làbics. Però, primerament, cal comentar la traducció de *pressure*, que és la paraula clau que es repeteix en cada vers: si es tradueix literalment per «pressió», s'ha de canviar el ritme d'intensitat de l'original o pronunciar la paraula amb una accentuació no natural («préssio»). Per tant, s'ha decidit seguir la versió espanyola i traduir-ho per «pes». Ara, comentarem les variacions de l'estructura per separat, en són quatre:

Anglès	Valencià	Espanyol	Comentari
<i>Pressure like a drip, drip, drip that'll never stop</i>	«Pes que és com un xip, xip d'aigua sense cap estop»	<i>Peso que con gota a gota lo reventó</i>	L'onomatopeia per al valencià de l'aigua és «xip» i, per tal que quede clar per al públic, s'ha afegit «d'aigua».
<i>Pressure that'll tip, tip, tip till you just go pop</i>	«Pes que fa un tic, tic, tic fins que fas plof»	<i>Peso como un tip, tip, tip hasta que haces pop</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Sentit figurat: «Tic» és l'onomatopeia per a un colp lleu (especialment metàl·lic o de vidre). Per tant, amb açò volem dir que, al final, quan fa «plof», ella es trenca, perquè en realitat és tan fràgil com el vidre. 2. Sense sentit figurat: encaixa perfectament amb la imatge.
<i>Pressure like a grip, grip, grip and it won't let go</i>	«Pes que només pitja, pitja i no et solta no»	<i>Peso con presión, presión que jamás soltó</i>	<ol style="list-style-type: none"> 1. El verb «pitjar» ens ajuda a mantindre el joc amb la resta de versos i el significat original. 2. S'ha afegit l'adverbi «només» pel nombre de síl·labes i s'ha repetit el «no» al final per a

			mantindre la rima.
<i>Pressure like a tick, tack, tick till it's ready to blow</i>	«Pes que és com un tic, tac, tic abans d'una explosió»	<i>Peso como un tick, tack, tick antes de una explosión</i>	S'ha fet una modulació al final per a mantindre la rima, com en espanyol.

Taula 6. Repetició d'estructures en «El pes de l'aparença».

• Tècnica de traducció aplicada al títol

El títol d'aquesta cançó ha sigut el més complicat de traduir per la càrrega d'informació que conté i perquè mescla les dues paraules que més apareixen al llarg de tot el text, en els versos més importants: *Surface* (en *Under the surface*) i *Pressure* (en *Pressure like a...*). Tant en espanyol com en francès i en italià han decidit ometre aquest joc de paraules i han utilitzat el vers sencer per al títol: *En lo profundo – Sous les apparences – La pressione sale*, respectivament. En canvi, en valencià, sí que l'hem mantingut amb la creació discursiva «El pes de l'aparença».

4.4. Què més farà jo?⁹

4.4.1. Anàlisi i comentari

a) Anàlisi dels quatre ritmes poètics (Chaume 2012)¹⁰

Ritme de quantitat: tant en la versió en anglés com en espanyol, els versos tenen entre 3 i 17 síl·labes, i, en la nostra versió al valencià, en tenen entre 4 i 17. Ambdues traduccions tenen variacions en les síl·labes respecte a la versió original (la valenciana en té moltes més), però no suposa cap problema per al producte final. A més, igual que abans, hem modificat la pronunciació de la conjunció «però» per a eliminar síl·labes: «però → prò». El vers que cal comentar perquè és el que més varia és *She's coming throguh with that boo-yeah*, amb el qual, igual que la versió en italià i en francès, hem decidit fer una reducció, perquè forma part dels cors i no se sent tota la frase: «'Tabebuia'».

Ritme d'intensitat: encara que ambdues versions traduïdes presenten variacions en el ritme de quantitat, el ritme d'intensitat no es veu negativament afectat.

⁹ Proposta de traducció en valencià: Annex 2.3.

¹⁰ Taula: Annex 3.3.

Ritme de timbre: en la versió en anglés, la rima arriba a la lletra T (20 rimes diferents), en la traducció a l'espanyol, a l'H (8), i, en la traducció al valencià, a la N (14). La versió en espanyol té moltes menys rimes, perquè torna a recórrer a la tècnica anterior i rima la major part de la cançó amb el vers principal (*Inspiración*). A més, la rima es torna a trobar no només entre diferents versos, sinó també dins dels mateixos versos (explicat en l'apartat següent).

Ritme de to: en general, en les tres versions, la majoria de les oracions són enunciatives, però també n'hi ha moltes interrogatives i exhortatives. A més, la versió en espanyol té moltes més variacions que la versió en valencià i, en moltes d'elles, el valencià hi coincideix.

b) Anàlisi del contingut

- **Referents culturals**

La protagonista d'aquesta cançó és Isabela, l'altra germana de Mirabel, que té el poder de fer créixer amb les seues mans tota mena de plantes. És per això que aquesta cançó està plena de noms de flors, d'arbres i de plantes típics de Colòmbia. Trobem: *flor de mayo*, *strangling figs*, *hanging vines*, *palma de cera*, *jacaranda*, *sundew* i *tabebuia*.

Anglés	Valencià	Espanyol	Comentari
<i>Flor de mayo</i>	«'Flor de mayo'»	<i>Flor de mayo</i>	1. No traducció, igual que han fet en la versió en francès i en italià, perquè formen part important de la cultura de Colòmbia i de la família. 2. Quan Isabela pronuncia <i>mayo</i> se li veu la boca en primer pla. 3. Traduir <i>tabebuia</i> per «ipé» trenca tots els ritmes de la cançó.
<i>Palma de cera</i>	«'Palma de cera'»	<i>Palma de cera</i>	
<i>Tabebuia</i>	«'Tabebuia'»	<i>Tabebuia</i>	
<i>Jacaranda</i>	«Jacaranda»	<i>Jacaranda</i>	Sí que l'hem traduït perquè en valencià és també «jacaranda» (només canvia la pronunciació de la lletra <i>j</i>).
<i>Strangling figs</i>	«'Amates' grans»	<i>Por subir</i>	L'equivalent al valencià de

			<i>strangling figs</i> és «ficus estrangulador», però, per tal que coincidisca amb les síl·labes i la rima del vers següent (marcada en anglés amb el gerundi -ing), hem decidit traduir el terme en espanyol (com la majoria dels noms de plantes de la cançó) i afegir l'adjectiu «grans» («'amates' grans», traducció literal a l'espanyol i ampliació).
<i>Hanging vines</i>	«Sarments penjants»	<i>Y enredar</i>	1. Traducció literal. 2. Tot i que la paraula «sarment» no és massa coneguda d'entre les opcions possibles, ens ajuda a mantindre l'harmonia rítmica amb el vers anterior («'Amates' grans»).
<i>Sundew</i>	«Dròseres»	<i>Rocío de sol</i>	Traducció literal.

Taula 7. Plantes típiques de Colòmbia en «Què més faré jo?».

- **Tècniques de traducció aplicades a la cançó**

En aquesta cançó, la dificultat recau sobretot en l'harmonia i el joc amb els sorolls de les paraules dins d'un mateix vers. En la nostra proposta al valencià, hem intentat mantenir-ho utilitzant diverses **tècniques de traducció**, a diferència de l'espanyol que, en general, no ho ha fet. Alguns exemples:

Tècnica	Anglès	Valencià	Espanyol
Creació discursiva	<i>I grow rows and rows of roses</i>	«Puc fer créixer roses roses»	<i>En mis brazos brotan rosas</i>
Compressió	<i>I make perfect practiced poses</i>	«Faig les més perfectes poses»	<i>Y mis poses muestro hermosas</i>
Creació discursiva molt	<i>So much hides behind my smile</i>	«Un somriure sota els nassos»	<i>La mejor sonrisa en labios</i>

allunyada del sentit original		(hem prioritzat l'harmonia i la rima amb el ves anterior sobre el sentit literal en anglés, com la resta d'idiomes)	
Traducció literal	<i>What can you do when you know who you wanna be is imperfect?</i>	«Què més pots fer quan saps que el que vols ser és imperfecte?»	<i>Lo que yo haría por comprender que quiero ser imperfecta</i> (creació discursiva)

Taula 8. Tècniques de traducció «Què més faré jo?».

A més a més, a part de la traducció literal i la creació discursiva, la modulació ha estat una de les tècniques de traducció més utilitzades, com en *What could I do if I just knew it didn't need to be perfect?* per «Què podria fer en saber que no calia ser perfecta?» (en espanyol: *Lo que yo haría sin tener que ser la hermana perfecta*).

En la cançó també apareixen tres **expressions o frases fetes**:

Anglès	Valencià	Espanyol	Comentari
<i>A little just won't do</i>	«Ja comença l'acció»	<i>Será con precaución</i>	(<i>That</i>) <i>won't do</i> significa, segons The Free Dictionary, que alguna cosa no és prou bona i que ha de canviar. En la nostra traducció al valencià hem decidit eliminar-la com en espanyol i fer una creació discursiva.
<i>Clear the way</i>	«[Tot el món] observeu bé»	<i>Hey, todo el mundo venga a ver</i>	Segons el Collins Dictionary, <i>clear the way</i> significa deixar el camí lliure perquè algú o alguna cosa intenta passar. En valencià tenim l'equivalent «obrir pas», però, per a mantindre la rima i la sonoritat del vers, hem decidit eliminar l'expressió i fer

			una creació discursiva, igual que en espanyol.
<i>Making waves</i>	«Per provocar»	<i>Por surgir</i>	Segons el Collins Dictionary, <i>make waves</i> significa causar impressió o crear problemes. Hem decidit fer una modulació. En espanyol han canviat totalment el sentit de la frase.

Taula 9. Frases fetes en «Què més faré jo?».

També cal comentar que, en una part de la cançó, hi ha dos versos contigus, l'última i primera paraula dels quals sonen a la vegada:

I'm so sick of pretty, I want something true, don't you? / You just seem like your life's been a dream

Açò ha limitat la traducció del segon vers, amb el qual hem fet una creació discursiva (en el primer vers s'ha fet traducció literal i modulació):

«Farta de bellesa, vull ser més real, tu no? / No semblaves tenir cap neguit»

Amb tot, tant en la versió en espanyol com en valencià (i en francès i en italià), s'ha decidit prioritzar la conservació dels elements culturals i la rima per sobre el sentit literal dels versos; tanmateix, no ha suposat cap efecte negatiu en el significat general de la cançó.

- **Tècnica de traducció aplicada al títol**

Primerament, havíem pensat en una traducció literal amb «Què més podré fer?». No obstant això, la frase *What else can I do?* no és només important perquè és el títol, sinó també perquè apareix diverses vegades durant tota la cançó i hi marca la rima (és el vers més important). A més, la imatge en pantalla també suposa una limitació, perquè, en diferents ocasions, es veu la boca d'Isabela pronunciar la lletra *o*, lletra amb la qual està rimada la major part de la cançó. Amb tot, després de comprovar la versió en espanyol (*Inspiración*), en italià (*Cos'altro farò?*) i en francès (*Que sais-je faire d'autre?*), hem decidit que el nostre vers acabara també en *o*, amb «Què més faré jo?».

4.5. Un regal del cel¹¹

4.5.1. Anàlisi i comentari

a) Anàlisi dels quatre ritmes poètics (Chaume 2012)¹²

Ritme de quantitat: els versos en les tres versions tenen entre 4 i 13 síl·labes. La versió en espanyol només presenta variacions en dos versos, a diferència de la nostra versió, que en presenta més (8). No obstant això, la resta de ritmes no es veuen negativament afectats. A més, hem canviat la pronunciació d'algunes paraules per a eliminar síl·labes, com «veritat → vritat» i «però → prò». També cal comentar el vers *Always wanting for more*, en el qual, en lloc d'allargar la vocal en *wanting*, hem afegit paraules per a poder mantindre la repetició d'estructura, el sentit de la frase i la rima, amb «Sempre espere més i millor»; i, encara que no quadra amb el nombre de síl·labes, sí que quadra amb la melodia i la imatge¹³.

Ritme d'intensitat: en general, es manté constant en les tres versions; tanmateix, encara que les dues versions traduïdes presenten variacions en el ritme de quantitat, el ritme d'intensitat no es veu negativament afectat.

Ritme de timbre: La rima en la versió anglesa arriba a la lletra I (9 rimes diferents), mentre que en la versió espanyola, a la H (8), i en la valenciana, a la J (10); no hi ha gran diferència d'una versió a l'altra.

Ritme de to: en general, les oracions són del mateix tipus en les tres versions. Els versos que presenten més variacions són els dos primers: en anglés són dues oracions exhortatives (*Don't be upset or mad at all / Don't feel regret or sad at all*), en espanyol són una enunciativa negativa amb una interrogativa (*No me lamento, ¿para qué?*) i una altra enunciativa negativa amb una enunciativa (*No me hace daño, seguiré*), i en valencià són una mescla d'ambdues versions, amb una exhortativa («No t'enfades per res del món») i una enunciativa negativa amb una exhortativa («No em fa mal, mantín el control»).

¹¹ Proposta de traducció en valencià: Annex 2.4.

¹² Taula: Annex 3.4.

¹³ Es pot comprovar en la versió traduïda i cantada en valencià situada a l'Annex 5:.

b) Anàlisi del contingut

- **Tècniques de traducció aplicades a la cançó**

En general, la dificultat d'aquesta cançó recau en el fet que quasi tot són primers plans i les vocals i consonants de la traducció han de coincidir amb el moviment de la boca de Mirabel, la protagonista de la peça. D'aquesta manera, totes les modificacions que s'han fet respecte a la versió original han sigut per a mantenir-ho, convertint-se així en la nostra prioritat. Per tant, hem utilitzat diverses **tècniques de traducció**, com:

Tècnica	Anglés	Valencià	Espanyol
Traducció literal	<i>And I'm fine, I am totally fine</i>	«Iestic bé, estic totalment bé»	<i>Y estoy bien, sí, muy bien, claro está</i> (ampliació)
Canvi d'unes paraules per altres per tal que quadren les vocals	<i>I can't move the <u>mountains</u></i>	No puc moure <u>roques</u> »	<i>Yo no muevo <u>montes</u></i> (traducció literal)
Creació discursiva	<i>Don't feel regret, or sad at all</i>	«No estigues trista, mantín el control»	<i>No me hace daño, seguiré</i>

Taula 10. Tècniques de traducció «Un regal del cel».

D'altra banda, en el vers *Open your eyes*, la vocal *a* és la que marca la melodia i està perfectament representada en la boca de Mirabel en pantalla i, per tant, cal buscar una solució diferent de la traducció literal («Obri els ulls»). Per a poder-ne buscar una bona, hem recorregut a tota l'estrofa en anglés i en espanyol: *All I know is I can't stay on the side / Open your eyes – Y unos ojos que al ver quieren mirar / Ábrelos ya*; i hem decidit seguir la idea de l'espanyol i buscar una expressió en valencià que ens permeta mantenir el significat i que quadre amb la imatge; trobem: «Llevar-se la bena dels ulls». Amb tot, l'estrofa ha quedat així: «I una bena d'uns ulls que s'ha de llevar / Lleva-te-la».

Finalment, el **vers més important** de tota la cançó és *Waiting on a miracle*, ja que, a part de posar-li el títol, es repeteix moltes vegades i és el més significatiu. No podem traduir literalment *miracle* per «miracle», perquè no és una paraula cantable ni segueix la mateixa entonació (s'hauria de pronunciar «míracle»). Tampoc podem traduir literalment l'opció de l'espanyol, *regalo mágico*, perquè «regal màgic» tampoc és cantable ni quadra en síl·labes. Per tant, hem decidit modificar aquesta darrera opció i

hem trobat «regal del cel», explicació del que és un miracle. Amb tot, el vers en valencià s'ha traduït per «En espera d'un regal del cel» (descripció), que, encara que no coincidisca en el nombre de síl·labes, quadra perfectament amb la resta de ritmes, amb el significat i amb la imatge en pantalla.

- **Tècnica de traducció aplicada al títol**

Per a la traducció del títol, *Waiting on a miracle*, hem recorregut al vers principal de la cançó i hem decidit reduir-lo, igual que han fet la versió en espanyol i en italià: «Un regal del cel» (*Un regalo mágico – Un miracolo*, respectivament).

5. Conclusions

5.1. Interpretació dels resultats

En general, la dificultat de les cançons recau en el grau de significat i d'importància que contenen per a la trama i en la gran quantitat de ritmes diferents que hi apareixen en cada una d'elles.

A més a més, podem treure una sèrie de conclusions a partir de l'anàlisi dels quatre ritmes poètics de Chaume (2012, 103-106) i de l'anàlisi del contingut de les cançons que hem fet:

1. Quant a l'anàlisi dels **quatre ritmes**, pel que fa a, en primer lloc, el **ritme de quantitat**, cal comentar que, tot i que no suposa cap problema per a la versió final, **la nostra proposta al valencià conté moltes més variacions que la versió en espanyol**. És cert que Chaume (2012) explica que cal respectar al màxim la quantitat sil·làbica perquè coincidisca amb el ritme musical; però hem hagut de **prioritzar la cantabilitat i la naturalitat per sobre el ritme de quantitat**, perquè creiem que és molt important que l'espectador no s'adone que és una traducció, com bé diu Low (2003). A més, hem aprofitat l'allargament de vocals i els espais buits que contenen els versos de la versió original per a afegir més síl·labes i paraules perquè no es desquadre del ritme musical.
2. Pel que fa al **ritme d'intensitat**, els accents estan distribuïts de manera similar en les tres versions. Encara que alguns versos presenten un nombre de síl·labes diferent, **l'accentuació està ben compensada**.
3. En tercer lloc, **el ritme de timbre s'ha mantingut constant en les tres versions**. Com ja s'ha explicat anteriorment, en molts casos la rima es troba no només entre diferents versos, sinó també entre les paraules de dins d'un mateix vers. En general, la versió en espanyol no ha respectat aquesta darrera tècnica, a diferència de la nostra proposta al valencià, que sí que ho ha fet en la majoria dels casos.
4. Pel que fa al **ritme de to**, **no hi ha canvis significatius a comentar** en cap de les dues traduccions respecte a la versió original.
5. D'altra banda, quant a **l'anàlisi del contingut**, com que és una pel·lícula ambientada a Colòmbia, per un problema d'interferència lingüística, **les cançons**

en anglés contenen moltes paraules en espanyol, les quals hem decidit deixar en la nostra proposta al valencià.

6. Respecte a les **tècniques de traducció** emprades, tot i que se n'han utilitzat moltes i s'ha intentat donar exemples de les més utilitzades en cada cançó, podríem dir que **destaquen la creació discursiva, la modulació i la traducció literal**. Aquesta última tècnica, la traducció literal, no només l'hem feta servir de l'anglés al valencià, sinó també de l'espanyol al valencià, ja que moltes vegades hem recorregut a la solució que dona la versió en espanyol per ser molt bona i ajudar-nos a mantindre i quadrar la rima. A més, cal comentar que no s'han pogut explicar moltes de les decisions de traducció que hem pres a causa del límit d'extensió del treball, però hem intentat fer una selecció de les més importants i de les que no es poden explicar amb altres exemples.
7. Pel que fa a la **traducció del títol** de les cançons, com hem dit en l'apartat 4.1, ens hem inspirat en la versió en anglés, espanyol, francés i italià i **ens hem basat, sobretot, en el significat i contingut de la cançó** i en les traduccions que hem fet dels versos.
8. Finalment, cal comentar que **moltes vegades ens hem hagut d'allunyar del significat literal d'alguns versos**, igual que han fet les altres versions, perquè coincidiren la resta de criteris i ritmes; tanmateix, s'han escrit solucions que quadraren amb el significat global de la cançó i amb la imatge en pantalla.

5.2. Relació del treball amb els coneixements adquirits

Aquest treball no haguera sigut possible sense tots els coneixements adquirits durant els anys d'estudi en el grau de Traducció i Interpretació; especialment, aquells adquirits durant el darrer any amb l'itinerari de Traducció Audiovisual. Aquest itinerari ens va mostrar la bellesa del món de la traducció de tota classe de productes audiovisuals en les modalitats de doblatge i subtitulació, d'entre altres, i no va ser fins a les últimes classes de l'assignatura de Doblatge que vam descobrir la traducció de cançons; unes classes que ens van ajudar a veure que sí que som capaces de fer un treball d'aquest tipus i a saber per on començar.

A més a més, no només ha sigut aquest itinerari específic el que ens ha ajudat en la realització d'aquest treball, sinó també tots els coneixements adquirits en moltes altres assignatures com Traducció Literària, Traducció Francés-Català, Traducció Anglès-

Català, Documentació (per al marc teòric) o les assignatures generals de llengua anglesa, catalana i castellana.

Finalment, tots els nostres coneixements musicals adquirits durant els nostres anys d'estudis professionals de música al conservatori i la nostra passió per les cançons, les pel·lícules de Disney i la llengua valenciana han fet possible, juntament amb els coneixements adquirits durant el grau anteriorment explicats, que poguérem fer front a tots els problemes i aconseguir un producte final de qualitat.

6. Referències bibliogràfiques

Acadèmia Valenciana de la Llengua. (4 de maig de 2019). *Diccionari Normatiu Valencià*. Recuperat de <https://www.avl.gva.es/lexicval/>

Alessia Amendola – *La pressione sale lyrics*. (2021). Musixmatch. Recuperat de <https://www.musixmatch.com/es/letras/Lin-Manuel-Miranda/la-pressione-sale-di-encanto-colonna-sonora-originale>.

Bovea Navarro, N. 2014. *La traducción de canciones de la factoría Disney*. (TFG). Castelló de la Plana: Universitat Jaume I.

Britannica Dictionary: Find Definitions & Meanings of Words. Recuperat de <https://www.britannica.com/dictionary>.

Brugué, L. 2013. *La traducció de cançons per al doblatge i l'adaptació musical en pel·lícules d'animació*. (Tesi doctoral). Barcelona: Universitat de Vic. Recuperat de <http://hdl.handle.net/10803/127396>

Cambridge University Press. *Cambridge Dictionary*. Cambridge University Press 2018. Recuperat de <https://dictionary.cambridge.org/>.

Cattleya trianae. (2023, 5 desembre). En *Wikipedia*. <https://www.scribbr.es/citar/generador/folders/mGEM8c2lx7P1cK4MTFaCg/lists/WeybFIZ58s2jMKpNbGA0K/>.

Ceroxylon quindiuense. (2024, 12 març). En *Wikipedia*. https://es.wikipedia.org/wiki/Ceroxylon_quindiuense.

Chaume, F. (2012). *Audiovisual Translation: Dubbing*. Manchester: St. Jerome.

Chaume, F. (2012). The turn of audiovisual translation: New audiences and new technologies. *Translation Spaces 2*: 107-125.

Chaume, F. 2004. *Cine y traducción*. Madrid: Ediciones Cátedra.

Cos'altro farò? – Encanto: Original Motion Picture Soundtrack. (2021). LyricFind. Recuperat de <https://lyrics.lyricfind.com/lyrics/margherita-de-risi-cosaltro-faro>.

Cotes Ramal, María del Mar. 2004. *Traducción de canciones: Grease*. Granada: Universidad de Granada. Recuperat de <https://wpd.ugr.es/~greti/revista-puentes/pub6/09-Maria-del-Mar-Cortes.pdf>.

De los Reyes, J. (2015). La traducción de canciones en el cine de animación. *Savoir en prisme* 4, 199-213. Recuperat de <https://doi.org/10.34929/sep.vi04.77>

Diccionario Collins | Definición, Tesauro y Traducciones. Recuperat de <https://www.collinsdictionary.com/es/>.

Diccionario de rimas Rimador Net, palabras que rimen con lo que quieras. Recuperat de <https://www.rimador.net/>.

DisneyMusicLAVEVO. (2022). *No se habla de Bruno (De "Encanto")* [arxiu de vídeo]. Youtube. <https://youtu.be/wTi8yLyHeb8?si=q7ONNkzFwsWFeAup>.

DisneyMusicLAVEVO. (2022). *Olga Lucía Vives – Un regalo mágico (De "Encanto")*. [arxiu de vídeo]. Youtube. https://youtu.be/dkJfmLbA_rs?si=082o0Ynsd0GoMDjt.

DisneyMusicLAVEVO. (2022). *Olga Lucía Vives, Isabel Garcés - Inspiración (De "Encanto")* [arxiu de vídeo]. Youtube. <https://youtu.be/FkITtTtAljg?si=uQXHREQpD33fw-F6>.

DisneyMusicLAVEVO. (2022). *Sugey Torres – En lo profundo/Peso (De "Encanto")*. [arxiu de vídeo]. Youtube. <https://youtu.be/7JXVgNvIXcI?si=WMPptudUGy9ud6Cm>.

DisneyMusicVEVO. (2021). *Carlos Vives – Colombia, Mi Encanto (From "Encanto")*. [arxiu de vídeo]. Youtube. <https://youtu.be/JOL2KS5BgM0?si=QlmpiGOjatIFuCl1n>.

DisneyMusicVEVO. (2021). *Jessica Darrow – Surface Pressure (From "Encanto")*. [arxiu de vídeo]. Youtube. <https://youtu.be/tQwVKr8rCYw?si=Wbv1FeS7vcaGNCvc>.

DisneyMusicVEVO. (2021). *We don't talk about Bruno (From "Encanto")* [arxiu de vídeo]. Youtube. <https://youtu.be/bvWRMAU6V-c?si=shdSm7NQQPWIJ3e4>.

DisneyMusicVEVO. (2022). *Diane Guerrero, Stephanie Beatriz – What else can I do? (From "Encanto")* [arxiu de vídeo]. Youtube. <https://youtu.be/bBeZSuHI4Qc?si=VuVY0cfYh7QhI1TM>.

DisneyMusicVEVO. (2022). *Sebastián Yatra – Dos Oruguitas (From "Encanto")*. [arxiu de vídeo]. Youtube. https://youtu.be/DUGtyj5QIEM?si=yMJh_u4QTGnuffkk.

DisneyMusicVEVO. (2022). *Stephanie Beatriz – Waiting On A Miracle (From “Encanto”)*. [arxiu de vídeo]. Youtube. <https://youtu.be/jKKrfr4To14?si=xDuheOJhHPbcw-xP>.

Dominick, N. (2022, 25 gener). 27 Datos interesantes sobre las canciones de «Encanto». *BuzzFeed*. <https://www.buzzfeed.com/mx/noradominick/datos-canciones-encanto>.

En lo Profundo/Peso – Encanto (Disney). Letras.com. Recuperat de <https://www.letras.mus.br/encanto-disney/en-lo-profundopeso/>.

Encanto. (2021). FilmAffinity. Recuperat de <https://www.filmaffinity.com/es/film799681.html>.

Franzon, J. (2008). Choices in song translation. *The Translator: Studies in Intercultural Communication* 14 (2). 373-399.

Generalitat de Catalunya, Corporació Catalana dels Mitjans Audiovisuals. *És a dir. El portal lingüístic de la Corporació Catalana dels Mitjans Audiovisuals*. Recuperat de <http://esadir.cat/>.

Generalitat de Catalunya, Institut d’Estudis Catalans i Centre de Terminologia TERMCAT. *Optimot. Consultes lingüístiques*. Recuperat de <http://optimot.gencat.cat>.

Grup Enciclopèdia. *Gran Enciclopèdia Catalana*. Recuperat de <https://www.enciclopedia.cat/>.

Hurtado Albir, A. 2001. *Traducción y traductología: Introducción a la traductología*. Madrid: Ediciones Cátedra.

Inspiración – Encanto: Original Motion Picture Soundtrack. (2021). LyricFind. Recuperat de <https://lyrics.lyricfind.com/lyrics/olga-lucia-vives-inspiracion>.

Institut d’Estudis Catalans. *Diccionari de la llengua catalana*. Barcelona: Enciclopèdia Catalana i Ed. 62. Recuperat de <https://mdlc.iec.cat/>.

J’attends le miracle – Encanto: La Fantastique Famille Madrigal. (2021). LyricFind. Recuperat de <https://lyrics.lyricfind.com/lyrics/camille-timmerman-jattends-le-miracle>.

Jacaranda. (2024, 18 gener). En *Wikipedia*. <https://es.wikipedia.org/wiki/Jacaranda>.

Linguee: diccionario multilingüe. Recuperat de <https://www.linguee.es/>.

Low, P. (2003). Singable translations of songs. *Perspectives, Studies in Translatology*, 87-103.

M. Teresa Espinal. *Diccionari de sinònims i frases fetes*. Recuperat de <https://dsff.uab.cat/>.

Make waves. En *Dictionary.com | Meanings & Definitions of English Words*. <https://www.dictionary.com/browse/make--waves>.

Mark. (2020, 23 setembre). *7 Pies a Metros – Cuánto es 7 Pies en Metros? Pies a Metros*. Recuperat de <https://piesametros.com/7-pies-a-metros>.

Martí Ferriol, J. L. (2013). *El método de traducción: doblaje y subtitulación frente a frente*. Castelló de la Plana: Publicacions de la Universitat Jaume I.

Merriam-Webster: America's Most Trusted Dictionary. Recuperat de <https://www.merriam-webster.com/>.

My mind was flooded. En *Ludwig: Find your English sentence*. Recuperat de <https://ludwig.guru/s/my+mind+was+flooded#:~:text=The%20phrase%20%22my%20mind%20was,best%20complete%20the%20task.%22>.

Ne parlons pas de Bruno – Encanto: La fantastique famille Madrigal. (2021). Musixmatch. Recuperat de <https://www.musixmatch.com/es/letras/Sharon-Laloum-Julian-Ortiz-Cardona-Ang%C3%A8le-Humeau-Tom-Almodar-Kaycie-Chase-Camille-Timmerman-Encanto-Cast/ne-parlons-pas-de-bruno-de-encanto-la-fantastique-famille-madrigal-bande-originale-fran%C3%A7aise-du-film>.

No se habla de Bruno – Encanto: Original Motion Picture Soundtrack. (2021). LyricFind. Recuperat de <https://lyrics.lyricfind.com/lyrics/carolina-gaitan-la-gaita-no-se-habla-de-bruno>.

Non si nomina Bruno – Encanto: Original Motion Picture Soundtrack. (2021). LyricFind. Recuperat de <https://lyrics.lyricfind.com/lyrics/renata-fusco-non-si-nomina-bruno>.

Onomatopeies – Fitxes de Dubtes i Terminologia. Recuperat de <https://www.cdipv.org/fitxes/onomatopeies/>.

Paremiologia catalana comparada digital. Recuperat de <https://pccd.dites.cat/>.

Que sais-je faire d'autre? – *Encanto: La Fantastique Famille Madrigal*. (2021). LyricFind. Recuperat de <https://lyrics.lyricfind.com/lyrics/kaycie-chase-que-sais-je-faire-dautre>.

Seven-footer. En *Wiktionary*. Recuperat de <https://en.wiktionary.org/wiki/seven-footer#:~:text=Noun,feet%20in%20length%20or%20height>.

Softcatalà. *Diccionari de sinònims de català/valencià en línia*. Recuperat de <https://www.softcatala.org/diccionari-de-sinonims/>.

Sous les apparences – *Encanto: La Fantastique Famille Madrigal*. (2021). LyricFind. Recuperat de <https://lyrics.lyricfind.com/lyrics/ana-ka-sous-les-apparences>.

Surface Pressure – *Encanto (Disney)*. Letras.com. Recuperat de <https://www.letras.com/encanto-disney/surface-pressure/>.

Susam-Sarajeva, Ş. (2008). «Translation and Music. Changing Perspectives, Frameworks and Significance». *Dentro: The translator*. Volumen 14, número 2. Págs. 187-200.

That won't do. En *TheFreeDictionary.com*.
<https://idioms.thefreedictionary.com/that+won%27t+do>.

Un miracolo – *Encanto: Original Motion Picture Soundtrack*. (2021). LyricFind. Recuperat de <https://lyrics.lyricfind.com/lyrics/margherita-de-risi-un-miracolo>.

Un regalo mágico – *Encanto: Original Motion Picture Soundtrack*. (2021). LyricFind. Recuperat de <https://lyrics.lyricfind.com/lyrics/olga-lucia-vives-un-regalo-magico>.

Waiting On A Miracle – *Encanto: Original Motion Picture Soundtrack*. (2021). LyricFind. Recuperat de <https://lyrics.lyricfind.com/lyrics/stephanie-beatriz-waiting-on-a-miracle>.

We don't talk about Bruno – *Encanto: Original Motion Picture Soundtrack*. (2021). LyricFind. Recuperat de <https://lyrics.lyricfind.com/lyrics/encanto-cast-we-dont-talk-about-bruno>.

What else can I do? – *Encanto: Original Motion Picture Soundtrack*. (2021). LyricFind. Recuperat de <https://lyrics.lyricfind.com/lyrics/stephanie-beatriz-what-else-can-i-do>.

WordReference: Online Language Dictionaries. Recuperat de
<http://www.wordreference.com/es/>.

7. Annexos

Annex 1: Full d'estil

En aquest treball s'ha seguit la setèima edició de la guia de normes d'estil [APA](#).

Annex 2: Proposta de traducció en valencià de les cançons

Annex 2.1. Proposta «No se'n parla de Bruno»

No se'n parla de Bruno, no, no, no.

No se'n parla de Bruno.

Però, era el meu casament,
el nostre casament.

Tot estava llest i no hi havia cap núvol al cel,
ni un sol núvol al cel.

Bruno va entrar amb un somriure malvat.

Retrò!

Contes tu la història o ho faig jo?

Continua, *mi vida*, perdó.

Bruno diu «crec que plourà».

Què pretenia?

En fer això em va desbordar.

Abuela, treu el paraigua.

Casats enmig d'un huracà.

Quin dia més feliç, però igualment
no se'n parla de Bruno, no, no, no.

No se'n parla de Bruno.

(Ei!) Por en veure Bruno quequejant o entropessant.

Sempre l'escoltava murmurant i mussitant.

El seu soroll és com el de l'arena quan cau, tss- tss- tss.

Té un talent que és una càrrega immensa.

Feia tremolar la família i l'*Abuela*,
enfrontant-se a profecies sense interpretar,
ho vols tu intentar?

Un cos monstruós, amb rates té amistat.

Quan crida el teu nom no pots escapar.
T'observa dormir
i riu amb els teus crits (ei!).
No se'n parla de Bruno, no, no, no.
No se'n parla de Bruno.
Va dir que el meu peix moriria, i sec! (no, no!)
Va dir «et faràs panxut»,
i així és que va ser.
Va dir que em quedaria sense cabells i ara mira'm bé (ei!).
Les profecies es compleixen de fet.
Em va dir que algun dia tindrè la vida que sempre he desitjat.
Em va dir que el poder del meu do com la fruita madurarà.
El teu Mariano està venint.
Em va dir que un amor impossible vindria a mi
promés amb una altra.
Com si el poguera sentir.
Ei, tu, no vull que faces ni un soroll.
Sí que el puc sentir.
Oh, Bruno...
Sí, sobre Bruno...
Digueu-me el que sabeu de Bruno
Digueu-m'ho tot, la veritat, de Bruno.
Isabela, és el teu amor!
Tots a taula!
[2:49-3:21]
Està ací!
No se'n parla de Bruno, no, no, no.
Per què he parlat sobre Bruno?
Ni una paraula de Bruno.
No hauria d'haver parlat de Bruno.

Annex 2.2. Proposta «El pes de l'aparença»

Soc la forta, no tremole,
tan dura com l'escorça terrestre.

D'acord.

Moc muntanyes, moc esglésies
i els meus músculs sé tot el que valen.

Clar, vull dir, ei, on aneu?

No pregunte, execute.

El meu escut és fort i indestructible.

Roques, diamants, els trobe, els esclafe.

Jo passe i aixafe tot el que em demanen.

Però, baix l'aparença

estic nerviosa com un equilibrista per la corda tensa.

Baix l'aparença

ha tingut mai Hèrcules por de lluitar contra cap bèstia?

Baix l'aparença

em sent totalment nul·la si no puc ser d'ajuda.

S'escolta un crac,

una debilitat,

que fa vessar el vas,

comença a derrocar-se.

És pes que és com un xip, xip d'aigua sense cap estop,

woah, oh.

Pes que fa un tic, tic, tic fins que fas plof,

woah, oh, oh, oh.

Posa-ho tot en mans de la teua germana,

tot el treball dur, que ella ho aguanta.

Qui soc jo si no ho puc carregar tot?

Si cedisc al

pes que només pitja, pitja i no et solta no,

woah, oh.

Pes que és com un tic, tac, tic abans d'una explosió,

woah, oh, oh, oh.

Posa-ho en les seues mans, ella és més forta.

A veure si un poc més ella aguanta.

Qui soc jo si no ho puc suportar tot?

Si flaquege.

Baix l'aparença
estic nerviosa i s'agreuja, tinc por que em trobe indefensa.

Baix l'aparença
la nau no vira en tenir del perill coneixença.

Baix l'aparença
vull complir la meua meta, no hi perdre la creença.

Col·loque el dominó,
bufa un vent fort,
intentos detenir-lo, però cau sense control.

Però si
puc esvair
el pes cruel,
l'expectativa, faré lloc a l'alegria?

O al relaxament?

O al plaer simple?

En lloc d'aquesta
pressió que augmenta
i augmenta
i s'agreuja
i no se sent més que
pes que és com un xip, xip d'aigua sense cap estop,
woah, oh.

Pes que fa un tic, tic, tic fins que fas plof,
woah, oh, oh, oh.

Posa-ho en les seues mans, no li molesta.

A veure si suporta la nostra comesa.

Com es doblega i es torça sense flaquejar,
ni fallar.

Sols pes que només pitja, pitja i no et solta no,
woah, oh.

Pes que és com un tic, tac, tic abans d'una explosió,
woah, oh, oh, oh.

Dona-li-ho a ella sense preguntar-te
si el mateix pes podria afonar-te.

Qui soc jo si no arribe a ser
qui he de ser?
Cap pressió.
Cap pes, no.

Annex 2.3. Proposta «Què més faré jo?»

No m'esperava aquest aspecte,
així punxant, innovador.

Isa..., aquesta és la part en què...

No és simètric ni perfecte,
però és singular i és meu.

Què més faré jo?

Para, vine ací, vine ací.

Què més faré jo?

Tens raó, vine ací, vine ací.

Escolta'm, vine ací, vine ací.

Un abraç, vine ací, vine ací.

Puc fer créixer roses roses.

Flor de mayo, a cabassos.

Faig les més perfectes poses,
un somriure sota els nassos.

Què podria fer si fera créixer el que sent en tot moment?

Tu saps què estàs dient?

Què podria fer en saber que no calia ser perfecta?

Sols havia de ser,

m'haurien deixat ser?

Un huracà de jacarandes,

amates grans (sí),

sarments pejants (sona bé!).

Palma de cera inunda l'aire mentre puge i m'obric pas,
què més faré jo?

Puc oferir-vos, dròseres, milions.

Compte, és carnívora, ja comença l'acció.

Vull sentir l'eufòria de la innovació.

Farta de bellesa, vull ser més real, tu no?
No semblaves tenir cap neguit,
vist de fora la vida et somriu.
Sabré ser original?
Sols he vist les flors que fas brotar,
però m'encanta mirar-te volar.
Com de lluny podré anar?
Cap amunt, fins el cel
tocar.
Un huracà de jacarandes,
amates grans (sí!),
sarments penjants (creix).
Palma de cera inunda l'aire mentre puge i m'obric pas,
què més? Què més?
Què més que viure el moment present, real i vertader?
Aprofita, és moment.
Què més pots fer quan saps que el que vols ser és imperfecte?
Però així estaré bé.
Ei, tot el món observeu bé.
Ballem entre les *tabebuias*.
Tabebuias.
Per provocar.
Provocar.
I opinions canviar.
A mi m'han canviat.
Gràcies a tu veig el camí perquè m'has donat direcció.
Què més faré jo?
Mostra'ls que ho pots fer tot.
Què més faré jo?
És que tu ho pots fer tot.
Què més faré jo?

Annex 2.4. Proposta «Un regal del cel»

No t'enfades per res del món.

No em fa mal, mantín el control.
Ei, no importa, ja que tots som Madrigal
i estic bé, estic totalment bé.
M'apartaré mentre vos veig brillar.
No és veritat, no és veritat.
No puc moure roques,
no puc fer créixer les flors,
ni estar una altra nit a l'habitació
en espera d'un regal del cel.
Ferides no cure,
no controle un vendaval ni un huracà
ni aquest dolor que ningú veu i sempre està
en espera d'un regal del cel, regal del cel.
Sempre sola a tots llocs,
sempre espere més i millor,
com davant d'aquell pom
esperant brillar com tots ells ho fan.
Necessite trobar
una altra oportunitat
i una bena d'uns ulls que s'ha de llevar,
lleva-te-la,
lleva-te-la,
lleva-te-la.
Jo sí mouria roques,
noves plantes faria brotar.
Per favor, algú que em mostre el camí
per trobar el meu regal del cel, regal del cel.
Curaria ferides,
els mostraria novetats,
qui soc jo de veritat, però què puc fer?
Farta d'esperar el meu regal,
així que vaig.
Estic llesta.
Vinga, estic llesta.

He esperat pacientment algun canvi.
 Benediccions et demane com fa uns quants anys
 quan ens vas donar el regal.
 És que faig tard per al meu regal?

Annex 3: Taules d'anàlisi rítmica

Annex 3.1. Anàlisi de *We don't talk about Bruno* («No se'n parla de Bruno»)

3.1.1. Versió en anglés

Vers en anglés	Ritme de quantitat	Ritme d'intensitat	Ritme de timbre	Ritme de tipus d'oració
We don't talk about Bruno, no, no, no	10	/ _ / _ _ / _ _ _ _	A	Enunciativa negativa
We don't talk about Bruno	7	/ _ / _ _ / _	A	Enunciativa negativa
But it was my wedding day	7	// _ _ / _ _	B	Enunciativa
It was our wedding day	6	/ _ _ / _ _	B	Enunciativa
We were getting ready and there wasn't a cloud in the sky	15	_ _ _ _ / _ _ _ / _ _ / _ _ /	C	Enunciativa- enunciativa negativa
No clouds allowed in the sky	7	/ _ _ / _ _ /	C	Enunciativa negativa
Bruno walks in with a mischievous grin	10	/ _ _ / _ _ / _ _ /	D	Enunciativa
Thunder!	2	//	E	Exclamativa
You telling this story, or am I?	9	_ / _ _ / _ / _ /	C	Interrogativa
I'm sorry, <i>mi vida</i> , go on	8	_ _ _ _ _ _ _ /	F	Enunciativa- exhortativa
Bruno says "It looks like rain"	7	/ _ _ _ //	G	Enunciativa
Why did he tell us?	5	/ _ _ / _	H	Interrogativa
In doing so, he floods	8	_ / _ _ / _ /	G	Enunciativa

my brain				
<i>Abuela</i> , get the umbrellas	10	_ / _ _ _ _ / _ _ _	H	Exhortativa
Married in a hurricane	7	/ _ _ _ / _ /	G	Enunciativa
What a joyous day, but anyway	9	_ _ / _ _ _ _ _ /	B	Enunciativa
We don't talk about Bruno, no, no, no	10	/ _ / _ _ / _ _ _ _	A	Enunciativa negativa
We don't talk about Bruno	7	/ _ / _ _ / _	A	Enunciativa negativa
(Hey!) Grew to live in fear of Bruno stuttering or stumbling	14	/ _ _ _ / _ _ _ / _ _ _ / _	I	Enunciativa
I can always hear him sort of muttering and mumbling	14	/ _ _ _ / _ _ _ / _ _ _ / _	I	Enunciativa
I associate him with the sound of falling sand, ch-ch-ch	12	/ _ _ / _ _ _ / _ / _ /	J	Enunciativa
It's a heavy lift, with a gift so humbling	11	/ _ _ _ / _ _ / _ / _	I	Enunciativa
Always left <i>Abuela</i> and the family fumbling	13	/ _ _ _ / _ _ _ / _ _ / _	I	Enunciativa
Grappling with prophecies they couldn't understand	13	/ _ _ _ / _ _ _ / _ / _ /	J	Enunciativa-enunciativa negativa
Do you understand?	5	_ _ / _ /	J	Interrogativa
A seven-foot frame, rats along his back	10	_ / _ / / / _ _ _ /	K	Enunciativa
When he calls your name, it all fades to black	10	_ _ / _ / _ / _ _ /	K	Enunciativa
Yeah, he sees your	5	_ _ / _ /	L	Enunciativa

dreams				
And feasts on your screams	5	_ / _ _ /	L	Enunciativa
(hey!)				
We don't talk about Bruno, no, no, no	10	/ _ / _ _ / _ _ _ _	A	Enunciativa negativa
We don't talk about Bruno	7	/ _ / _ _ / _	A	Enunciativa negativa
He told me my fish would die, the next day: dead!	11	// _ _ / _ / _ / _ /	M	Enunciativa-exclamativa
(no, no!)				
He told me I'd grow a gut	7	_ / _ _ / _ /	N	Enunciativa
And just like he said...	5	_ / _ _ /	M	Enunciativa
He said that all my hair would disappear, now look at my head	15	_ _ _ / _ _ _ / _ _ _ / _ _ /	M	Enunciativa-exhortativa
(hey!)				
Your fate is sealed when your prophecy is read	11	_ / _ / _ _ / _ _ _ /	M	Enunciativa
He told me that the life of my dreams would be promised, and someday be mine	19	/ _ / _ _ / _ _ / _ _ / _ _ / _ _ / _	O	Enunciativa
He told me that my power would grow, like the grapes that thrive on the vine	18	_ _ / _ _ / _ _ / _ _ / _ / _ _ / _	O	Enunciativa
Oye, Mariano's on his way	8	_ _ _ / _ _ _ /	B	Enunciativa
He told me that the man of my dreams would be	15	/ _ / _ _ / _ _ / _ _ / _ _ /	P	Enunciativa

just out of reach				
Betrothed to another	6	_/_/_//	E	Enunciativa
It's like I hear him now	7	___/_/_/	Q	Enunciativa
Hey sis', I want not a sound out of you	10	_/_/_/_/_/_/ /	R	Exhortativa
I can hear him now	5	___/_/_/	R	Enunciativa
Um, Bruno...	3	/_/_/	A	Enunciativa
Yeah, about that Bruno...	5	/___/_/	A	Enunciativa
I really need to know about Bruno	10	_/_/_/_/_/_/_/_/ -	A	Enunciativa
Gimmie the truth and the whole truth, Bruno	10	_/_/_/_/_/_/_/_/ -	A	Exhortativa
Isabella, your boyfriend's here!	8	___/_/_/_/_/	S	Exclamativa
Time for dinner!	4	/_/_/_/	S	Exclamativa
[2:49] Tema a (A seven-foot frame)				Tema b (It was my wedding day)
(Rats along his back)				(He told me)
(When he calls your name it all fades to black)				(It was our wedding day) (We were getting ready)
				(that the life of my dreams)
				(And there wasn't a cloud in the sky)
				(Would be promised and someday be mine)
				(No clouds allowed in the sky)
				(Bruno walks in with a mischievous grin)
				(He told me that my power would grow)
				(Thunder!) (You telling this story, or am I?)
				(Like the grapes that thrive on the vine)
				(I'm sorry, <i>mi vida</i> , go on)
				(Oye, Mariano's on his way)
				(Bruno says "It looks like (He told me that the life of

	rain”)		my dreams)
	(Why did he tell us?)		(Would be promised and someday be mine)
	(Abuela, get the umbrellas)		
	(Married in a hurricane)		
	(What a joyous day)		
[3:21]			
He is here!	3	_ / _	E Exclamativa
Don't talk about Bruno, no, no, no	10	/ _ / _ _ / _ _ _ _	A Enunciativa negativa
Why did I talk about Bruno?	8	_ _ _ / _ _ / _	A Interrogativa
Not a word about Bruno	7	/ _ / _ _ / _	A Enunciativa negativa
I never should've brought up Bruno	9	_ _ _ _ _ / _ / _	A Enunciativa negativa

3.1.2. Versió en espanyol

Vers en espanyol	Ritme de quantitat	Ritme d'intensitat	Ritme de timbre	Ritme de to o tipus d'oració
No se habla de Bruno, no, no, no	10	/ _ / _ _ / _ _ _ _	A	Enunciativa negativa
No se habla de Bruno	7	/ _ / _ _ / _	A	Enunciativa negativa
Mas, justo en mi boda fue	7	// _ _ / _ _	B	Enunciativa
En nuestra boda fue	6	/ _ _ / _ _	B	Enunciativa
Todo estaba listo con un clima precioso esa vez	15	/ _ _ _ / _ _ _ / _ _ / _ _ /	C	Enunciativa
Ninguna nube esa vez	7	/ _ _ / _ _ /	C	Enunciativa negativa
Bruno con voz misteriosa habló	10	/ _ _ / _ _ / _ _ /	A	Enunciativa

¡Trueno!	2	//	A	Exclamativa
¿Tú cuentas la historia o lo hago yo?	9	// _ _ / _ / _ /	A	Interrogativa
Lo siento, mi vida, hazlo tú	8	_____ /	D	Enunciativa-exhortativa
«Veo que pronto lloverá»	7	/ _ _ _ / _ /	E	Enunciativa
¿Qué insinuaba?	5 -1	/ _ / _	E	Interrogativa
Sabrás que lo tomé muy mal	8	_ / _ _ / _ /	E	Enunciativa
Abuela, ten la sombrilla	10	_ / _ _ _ _ / _ _ _	F	Exhortativa
Boda en un huracán	7	/ _ _ _ / _ /	E	Enunciativa
Fue un día feliz, pero es verdad	9	_ _ / _ _ _ _ _ /	E	Enunciativa
No se habla de Bruno, no, no, no	10	/ _ / _ _ / _ _ _ _	A	Enunciativa negativa
No se habla de Bruno	7	/ _ / _ _ / _	A	Enunciativa negativa
(Hey!) Miedo al ver a Bruno balbuceando y tropezando	14	/ _ _ _ / _ _ _ / _ _ _ / _	G	Enunciativa
Siempre lo recuerdo murmurando y farfullando	14	/ _ _ _ / _ _ _ / _ _ _ / _	G	Enunciativa
Su sonido es como la arena al resbalar, tss-tss-tss	12	/ _ _ / _ _ _ / _ / _ /	E	Enunciativa
Raro el don de ir visualizando	11 -1	/ _ _ _ / _ / _ / _	G	Enunciativa
Deja a la abuela, como a todos, temblando	13	/ _ _ _ / _ _ _ / _ _ / _	G	Enunciativa
Enfrentando profecías	13	/ _ _ _ / _ _ _ /	E	Enunciativa-

sin interpretar		_/_/_/		enunciativa negativa
¿Quieres tú intentar?	5	__/_/_/	E	Interrogativa
Terror en su faz, ratas por detrás	10	_/_/_//_/_/_/_ /	E	Enunciativa
Al oír tu nombre no hay marcha atrás	10	__/_/_/_//_/_ /	E	Enunciativa negativa
Grita mientras	5 -1	__/_/_	E	Exhortativa
Tiembles al despertar	5 +1	/_//_/_/	E	Enunciativa
(hey!)				
No se habla de Bruno, no, no, no	10	/_/_/_/_/_/_/_ _	A	Enunciativa negativa
No se habla de Bruno	7	/_/_/_/_/_	A	Enunciativa negativa
Él dijo mi pez se moriría, ¡y ve!	11	_/_/_/_/_/_/_/_ _/_/	C	Enunciativa- exclamativa
(¡no, no!)				
Él dijo «serás panzón»	7	_/_/_/_/_/_/	H	Enunciativa
Y justo así fue	5	_/_/_/_/_/	C	Enunciativa
Él dijo que me quedaría sin pelo y mírame bien	15	__/_/_/_/_/_/_/_ /_/_/_/_/_/	C	Enunciativa- exhortativa
(hey!)				
Las profecías se cumplen cada vez	11	_/_/_/_/_/_/_/_ _/_/	C	Enunciativa
Él vio en mí un destino gentil, una vida de ensueños vendrá	19	///_/_/_/_/_/_/_ __/_/_/_/_/_/_/_ _	E	Enunciativa
Y que así el poder de mi don como uvas va a madurar	18	__/_/_/_/_/_/_/_ __/_/_/_/_/_/_/_	E	Enunciativa
Oye, Mariano va a llegar	8	__/_/_/_/_/_/_/	E	Enunciativa
Él vio en mí un amor imposible pactado al fin	15	///_/_/_/_/_/_/_ __/_/_/_/_/_/	I	Enunciativa

En lazos con otra	6	_/_ _//	J	Enunciativa
Casi lo puedo oír	7	_ _ _/_ _/_	I	Enunciativa
Ei tú, de ti ni un sonido saldrá	10	_/_/_/_/_/_/_ /	E	Exhortativa- enunciativa negativa
Yo lo puedo oír	5	_ _/_/_/	I	Enunciativa
Oh, Bruno...	3	/_/_/	A	Enunciativa
Sí, sobre Bruno...	5	/_ _/_/_	A	Enunciativa
Ya digan lo que sepan de Bruno	10	_/_/_/_/_/_/_/_/_ -	A	Exhortativa
Denme la pura verdad de Bruno	10	_/_/_/_/_/_/_/_/_ -	A	Exhortativa
¡Isabela, tu amor llegó!	8	_ _/_/_/_/_/_/_/_	J	Exclamativa
¡A la mesa!	4	/_/_/_/	K	Exclamativa
[2:49]				
Tema a (Terror en su faz)	Tema b (Justo en mi boda fue)	Tema c (Él vio en mi)		
(Ratas por detrás)	(En nuestra boda fue) (Todo estaba listo)	(Un destino gentil)		
(Al oír tu nombre)	(Con un clima precioso esa vez)	(Una vida de ensueños vendrá)		
(No hay marcha atrás)	(Ninguna nube esa vez)			
	(Bruno con voz misteriosa habló)	(Y que así el poder de mi don)		
	(¡Trueno!) (¿Tú cuentas la historia o lo hago yo?)	(Como uvas va a madurar)		
	(Lo siento, mi vida, hazlo tú)	(Oye, Mariano va a llegar)		
	(«Veo que pronto lloverá») (¿Qué insinuaba?)	(El vio en mí un destino gentil)		
	(Sabrás que lo tomé muy mal)	(Una vida de ensueños vendrá)		
	(Abuela, ten la sombrilla)			

	(Boda en un huracán)			
[3:21] ¡Llegado!	3	_ / _	A	Exclamativa
No hablemos de Bruno, no, no, no	10	/ _ / _ _ / _ _ _ _	A	Enunciativa negativa
¿Por qué hablé sobre Bruno?	8	_ _ _ / _ _ / _	A	Interrogativa
No hay que hablar sobre Bruno	7	/ _ / _ _ / _	A	Enunciativa negativa
No debo nunca hablar de Bruno	9	_ _ _ _ _ / _ / _	A	Enunciativa negativa

3.1.3. Proposta al valencià

Vers en valencià	Ritme de quantitat	Ritme d'intensitat	Ritme de timbre	Ritme de to o tipus d'oració
No se'n parla de Bruno, no, no, no	10	/ _ / _ _ / _ _ _ _	A	Enunciativa negativa
No se'n parla de Bruno	7	/ _ / _ _ / _	A	Enunciativa negativa
Però, era el meu casament	7	// _ _ / _ _	B	Enunciativa
El nostre casament	6	/ _ _ / _ _	B	Enunciativa
Tot estava llest i no hi havia cap núvol al cel	15	_ _ _ _ / _ _ _ / _ _ / _ _ /	C	Enunciativa- enunciativa negativa
Ni un sol núvol al cel	7	/ _ _ / _ _ /	C	Enunciativa negativa
Bruno va entrar amb un somriure malvat	10	/ _ _ / _ _ / _ _ /	D	Enunciativa
Retrò!	2	//	E	Exclamativa
Contes tu la història o ho faig jo?	9	/ _ _ _ / _ / _ /	E	Interrogativa
Continua, <i>mi vida</i> , perdó	8	_ _ _ _ _ _ /	E	Exhortativa-

				enunciativa
Bruno diu «crec que plourà»	7	/ _ _ _ / / /	D	Enunciativa-dubiativa
Què pretenia?	5	/ _ _ / _	F	Interrogativa
En fer això, em va desbordar	8	_ / _ _ / _ /	D	Enunciativa
<i>Abuela</i> , treu el paraigua	10	_ / _ _ _ _ / _ _ _	G	Exhortativa
Casats enmig d'un huracà	7 +1	_ / _ _ _ / _ /	D	Enunciativa
Quin dia més feliç, però igualment	9	_ _ / _ _ _ _ _ /	B	Enunciativa
No se'n parla de Bruno, no, no, no	10	/ _ / _ _ / _ _ _ _	A	Enunciativa negativa
No se'n parla de Bruno	7	/ _ / _ _ / _	A	Enunciativa negativa
(Ei!) Por en veure Bruno quequejant o entropessant	14	/ _ _ _ / _ _ _ / _ _ _ / _	H	Enunciativa
Sempre l'escoltava murmurant i mussitant	14	/ _ _ _ / _ _ _ / _ _ _ / _	H	Enunciativa
El seu soroll és com el de l'arena quan cau, tss-tss-tss	12 +1	/ _ _ / _ _ _ _ / _ / _ /	I	Enunciativa
Té un talent que és una càrrega immensa	11 +1	/ _ _ _ / _ _ / _ _ / _	J	Enunciativa
Feia tremolar la família i l' <i>Abuela</i>	13 -1	/ _ _ _ / _ _ / _ _ / _	J	Enunciativa
Enfrontant-se a profecies sense interpretar	13	/ _ _ _ / _ _ _ / _ / _ /	D	Enunciativa-enunciativa negativa
Ho vols tu intentar?	5	_ _ / _ /	D	Interrogativa
Un cos monstruós, amb	10 +1	_ / _ / / _ / _ _	D	Enunciativa

rates té amiatat		_ /		
Quan crida el teu nom, no pots escapar	10	_ _ / _ / _ / _ _ /	D	Enunciativa negativa
T'observa dormir	5	_ _ / _ /	K	Enunciativa
I riu amb els teus crits (ei!)	5 +1	_ / _ _ _ /	K	Enunciativa
No se'n parla de Bruno, no, no, no	10	/ _ / _ _ / _ _ _ _	A	Enunciativa negativa
No se'n parla de Bruno	7	/ _ / _ _ / _	A	Enunciativa negativa
Va dir que el meu peix moriria, i sec! (no, no!)	11	// _ _ / _ / _ / _ /	L	Enunciativa- exclamativa
Va dir «et faràs panxut»	7	_ / _ _ / _ /	M	Enunciativa
I així és que va ser	5	_ / _ _ /	L	Enunciativa
Va dir que em quedaria sense cabells, i ara mira'm bé (ei!)	15	_ _ _ / _ _ _ / _ _ _ / _ _ /	L	Enunciativa- exhortativa
Les profecies es compleixen de fet	11	_ / _ / _ _ / _ _ _ /	L	Enunciativa
Em va dir que algun dia tindrè la vida que sempre he desitjat	19	/ _ / _ _ / _ _ / _ _ / _ _ / _ _ / _	D	Enunciativa
Em va dir que el poder del meu do com la fruita madurarà	18	_ _ / _ _ / _ _ / _ _ / _ / _ _ / _	D	Enunciativa
El teu Mariano està venint	8	_ _ _ / _ _ _ /	N	Enunciativa
Em va dir que un amor impossible vindria a mi	15	/ _ / _ _ / _ _ / _ _ / _ _ /	K	Enunciativa
Promés amb una altra	6	_ / _ _ //	G	Enunciativa
Com si el poguera sentir	7	_ _ _ / _ _ /	K	Enunciativa

Ei, tu, no vull que faces ni un soroll	10	_ / _ / _ _ / _ _ /	O	Exhortativa
Sí que el puc sentir	5	_ _ / _ /	K	Enunciativa
Oh, Bruno...	3	/ _ /	A	Enunciativa
Sí, sobre Bruno...	5	/ _ _ / _	A	Enunciativa
Digueu-me el que sabeu de Bruno	10 -1	_ / _ _ _ / _ / _	A	Exhortativa
Digueu-m'ho tot, la veritat, de Bruno	10	_ / _ / _ _ / / / _	A	Exhortativa
Isabela, és el teu amor!	8	_ _ / _ _ / _ /	P	Exclamativa
Tots a taula!	4	/ _ / _	G	Exclamativa
[2:49]				
Tema a (Un cos monstruós)		Tema b (Era el meu casament)		Tema c (Em va dir)
(Amb rates té amistat)		(El nostre casament) (Tot estava llest)		(Que algun dia tindre)
(Quan crida el teu nom no pots escapar)		(I no hi havia cap núvol al cel)		(La vida que sempre he desitjat)
		(Ni un sol núvol al cel)		
		(Bruno va entrar amb un somriure malvat)		(Em va dir que el poder del meu do)
		(Retró!) (Contes tu la història o ho faig jo?)		(Com la fruita madurarà)
		(Continua, <i>mi vida</i> , perdó)		(El teu Mariano està venint)
		(Bruno diu «crec que plourà»)		(Em va dir que algun dia tindrè)
		(Què pretenia?)		(La vida que sempre he desitjat)
		(<i>Abuela</i> , treu el paraigua)		
		(Casats enmig d'un huracà)		
		(Quin dia més feliç)		

[3:21] Està ací!	3	_ / _	K	Exclamativa
No se'n parla de Bruno, no, no, no	10	/ _ / _ _ / _ _ _ _	A	Enunciativa negativa
Per què he parlat sobre Bruno?	8	_ _ _ / _ _ / _	A	Interrogativa
Ni una paraula de Bruno	7 +1	/ _ / _ _ / _	A	Enunciativa negativa
No hauria d'haver parlat de Bruno	9 +1	_ _ _ _ _ _ / _ / _	A	Enunciativa negativa

Annex 3.2. Anàlisi de *Surface Pressure* («El pes de l'aparença»)

3.2.1. Versió en anglés

Vers en anglés	Ritme de quantitat	Ritme d'intensitat	Ritme de timbre	Ritme de to o tipus d'oració
I'm the strong one, I'm not nervous	8	/ _ / _ _ _ / _	A	Enunciativa- enunciativa negativa
I'm as tough as the crust of the earth is	10	_ _ / _ _ / _ _ / _	B	Enunciativa
Okay				
I move mountains, I move churches	8	_ _ / _ _ _ / _	A	Enunciativa
And I glow 'cause I know what my worth is	10	_ _ / _ _ / _ _ / /	B	Enunciativa
'Course, I mean, hey, where are you going?				
I don't ask how hard the work is	8	_ _ / _ _ _ / _	B	Enunciativa negativa- dubitativa
Got a rough, indestructible surface	10	_ _ / _ _ / _ _ / _	B	Enunciativa

Diamonds and platinum, I find ‘em, I flatten ‘em	11	/ _ _ / _ _ / _ _ / _	C	Enunciativa
I take what I’m handed, I break what’s demanded	13	_ / _ _ / _ _ / _ _ / _ /	D	Enunciativa
But, under the surface	6	/ _ _ _ / _	B	Enunciativa
I feel bersek as a tightrope walker in a three-ring circus	16	_ _ _ / _ _ / _ / _ _ _ / _ / _	E	Enunciativa
Under the surface	5	_ _ _ / _	B	Enunciativa
Was Hercules ever like: Yo, I don’t wanna fight Cerberus?	15	_ / _ _ / _ _ / _ _ / _ // _	E	Interrogativa
Under the surface	5	_ _ _ / _	B	Enunciativa
I’m pretty sure I’m worthless if I can’t be of service	14	_ / _ / _ / _ _ / _ _ _ / _	B	Dubitativa
A flaw or a crack	5	_ / _ _ /	F	Enunciativa
The straw in a stack	5	_ / _ _ /	F	Enunciativa
That breaks the camel’s back	6	_ / _ // /	F	Enunciativa
What breaks the camel’s back	6	// _ _ _ /	F	Enunciativa
It’s pressure like a drip, drip, drip that’ll never stop	13	// _ _ _ / _ / _ _ / _ /	G	Enunciativa- enunciativa negativa
Woah, oh	2	/ _	H	
Pressure that’ll tip, tip, tip till you just go pop	12	/ _ _ _ / _ / _ _ / _ /	G	Enunciativa
Woah, oh, oh, oh	4	/ _ _ _	H	
Give it to your sister, your sister’s older	11	/ _ _ _ / _ _ / _ / _	I	Exhortativa- enunciativa
Give her all the heavy	11	/ _ _ _ / _ _ / _	I	Exhortativa

things we can't shoulder		/ _		
Who am I if I can't run with the ball?	10	/ _ _ _ / _ / _ _ /	J	Interrogativa- optativa
If I fall to	4	/ _ / _	K	Optativa
Pressure like a grip, grip, grip, and it won't let go	12	/ _ _ _ / _ / _ _ / _ /	H	Enunciativa- enunciativa negativa
Woah, oh	2	/ _	H	
Pressure like a tick, tick, tick, till it's ready to blow	13	/ _ _ _ / _ / _ _ / _ _ /	H	Enunciativa
Woah, oh, oh, oh	4	/ _ _ _	H	
Give it to your sister, your sister's stronger	11	/ _ _ _ / _ _ / _ / _	I	Exhortativa- enunciativa
See if she can hang on a little longer	11	/ _ _ _ / _ _ / _ / _	I	Exhortativa- optativa
Who am I if I can't carry it all?	10	/ _ _ _ / _ / _ _ /	J	Interrogativa- optativa
If I falter	4	/ _ / _	I	Optativa
Under the surface	5	_ _ _ / _	B	Enunciativa
I hide my nerves and it worsens, I worry somethin' is gonna hurt us	18	_ _ _ / _ _ / _ _ / _ _ _ _ _ _ / _	L	Enunciativa
Under the surface	5	_ _ _ / _	B	Enunciativa
The ship doesn't swerve as it heard how big the iceberg is	14	_ / _ _ / _ _ / _ / _ _ / _	B	Enunciativa negativa
Under the surface	5	_ _ _ / _	B	Enunciativa
I think about my purpose, can I somehow preserve this?	14	_ / _ _ _ / _ _ / _ _ _ / _	B	Enunciativa- interrogativa
Line up the dominoes	6	_ / _ _ _ /	M	Enunciativa

A light wind blows	4	_ / / /	M	Enunciativa
You try to stop it tumbling, but on and on it goes	14	_ / _ _ _ / _ _ _ / _ / _ /	M	Enunciativa
But wait	2	_ /	N	Exhortativa
If I could shake	4	_ / _ /	O	Optativa
The crushing weight	5	_ / _ / _	N	Optativa
Of expectations, would that free some room up for joy?	13	_ _ _ / _ _ _ / _ / _ / /	P	Optativa- interrogativa
Or relaxation?	5	_ / _ / _	Q	Interrogativa
Or simple pleasure?	5	_ / _ / _	R	Interrogativa
Instead, we measure	5	_ / _ / _	R	Enunciativa
This growing pressure	5	_ / _ / _	R	Enunciativa
Keeps growing	3	_ / _	S	Enunciativa
Keep going	3	_ / _	S	Enunciativa
'Cause all we know is	5	_ / _ / _	B	Enunciativa
Pressure like a drip, drip, drip that'll never stop	12	/ _ _ _ / _ / _ _ / _ /	G	Enunciativa- enunciativa negativa
Woah, oh	2	/ _	H	
Pressure that'll tip, tip, tip till you just go pop	12	/ _ _ _ / _ / _ _ / _ /	G	Enunciativa
Woah, oh, oh, oh	4	/ _ _ _	H	
Give it to your sister, it doesn't hurt and	11	/ _ _ _ / _ _ / _ / _	T	Exhortativa- enunciativa negativa
See if she can handle every family burden	12	/ _ _ _ / _ _ _ / _ / _	T	Exhortativa- optativa
Watch as she buckles and bends, but never breaks	11	/ _ _ / _ _ / / / _ /	O	Exhortativa
No mistakes	3	/ _ /	O	Enunciativa

				negativa
Just pressure like a grip, grip, grip, and it won't let go	13	// _ _ _ / _ / _ _ / _ /	H	Enunciativa- enunciativa negativa
Woah, oh	2	/ _	H	
Pressure like a tick, tick, tick, till it's ready to blow	13	/ _ _ _ / _ / _ _ / _ _ /	H	Enunciativa
Woah, oh, oh, oh	4	/ _ _ _	H	
Give it to your sister and never wonder	11	/ _ _ _ / _ _ / _ / _	I	Exhortativa
If the same pressure would've pulled you under	11	/ _ _ / _ _ _ / _ / _	I	Optativa- dubitativa
Who am I if I don't have what it takes?	10	/ _ _ _ / _ / _ _ /	O	Interrogativa- optativa
No cracks, no breaks	4	////	O	Enunciativa negativa
No mistakes	3	/ _ _	O	Enunciativa negativa
No pressure	3	_ / _	U	Enunciativa negativa

3.2.2. Versió en espanyol

Vers en espanyol	Ritme de quantitat	Ritme d'intensitat	Ritme de timbre	Ritme de to o tipus d'oració
Siempre fuerte, imparable	8	/ _ / _ / _ / _	A	Enunciativa
No habrá un risco en la tierra que aguante	10	_ _ / _ _ / _ _ / _	A	Enunciativa negativa
Okay				
Nuevo montes, nuevo	8	/ _ / _ / _ / _	A	Enunciativa

valles				
Y mis músculos sé lo que valen	10	_ _ / _ _ / _ _ / /	A	Enunciativa
Totalmente, oigan no me dejen				
No pregunto, ejecuto	8	_ _ / _ _ _ / _	B	Enunciativa negativa-enunciativa
Mi coraza es del hierro más duro	10	_ _ / _ _ / _ _ / _	B	Enunciativa
Rocas, diamantes, se funden, se parten	11	/ _ _ / _ _ / _ _ / _	A	Enunciativa
Yo paso y aplasto si es lo necesario	13	_ / _ _ / _ _ // _ _ / _	C	Enunciativa
Mas, en lo profundo	6	/ _ _ _ / _	D	Enunciativa
Comienzo el truco en la cuerda floja que me marca el rumbo	16	_ _ _ / _ _ / _ / _ _ _ / _ / _	D	Enunciativa
En lo profundo	5	_ _ _ / _	D	Enunciativa
¿Alguna vez Hércules dijo: No quiero, renuncio?	15	_ / _ _ / _ _ // _ / _ _ / _	D	Interrogativa
En lo profundo	5	_ _ _ / _	D	Enunciativa
Creo que mi esfuerzo es nulo si siento que no ayudo	14	_ / _ / _ / _ _ / _ _ _ / _	D	Dubitativa-optativa
Escucho un crack	5	_ / _ _ /	E	Enunciativa
Comienza a tronar	5	_ / _ _ /	E	Enunciativa
Se va a desmoronar	6	_ / _ _ _ /	E	Enunciativa
Comienza a derrumbarse	6+1	// _ _ _ / _	F	Enunciativa
Es peso que con gota a gota lo reventó	13	_ / _ _ _ / _ / _ _ / _ /	G	Enunciativa

Woah, oh	2	/ _	G	
Peso como un tip, tip, tip hasta que haces pop	12	/ _ _ _ / _ / _ _ / _ /	G	Enunciativa
Woah, oh, oh, oh	4	/ _ _ _	G	
Dáselo a tu hermana, pon en sus manos	11	/ _ _ _ / _ _ _ _ / _	H	Exhortativa
Todas las tareas que no aguantamos	11	/ _ _ _ / _ _ / _ / _	H	Exhortativa
¿Quién soy yo si pierdo con el balón?	10	/ _ _ _ / _ / _ _ /	G	Interrogativa- optativa
Y si cedo al	4	_ _ / _	I	Optativa
Peso con presión, presión que jamás soltó	12	/ _ _ _ / _ / _ _ / _ /	G	Optativa
Woah, oh	2	/ _	G	
Peso como un tick, tack, tick antes de una explosión	13	/ _ _ _ / _ / _ _ / _ _ /	G	Enunciativa
Woah, oh, oh, oh	4	/ _ _ _	G	
Dáselo a tu hermana, que nos demuestre	11	/ _ _ _ / _ _ _ _ / _	J	Exhortativa
Como lo resiste, se agarra fuerte	11	/ _ _ _ / _ _ / _ / _	J	Exhortativa- enunciativa
¿Qué si pierdo y fallo al soportar?	10-1	/ _ / _ / _ / _ /	E	Interrogativa- optativa
Si me quiebro	4	_ _ / _	K	Optativa
En lo profundo	5	_ _ _ / _	D	Enunciativa
Algo me inquieta y se empeora, yo debo salvar a todo el mundo	18	_ _ _ / _ _ / _ _ / _ _ _ _ _ _ / _	D	Enunciativa
En lo profundo	5	_ _ _ / _	D	Enunciativa
El barco no vira, aún sabiendo el riesgo rotundo	14	_ / _ _ / _ _ / _ / _ _ / _	D	Enunciativa negativa- enunciativa

En lo profundo	5	___/_	D	Enunciativa
La imagen que yo infundo se cae en un segundo	14	_/___/___/ ___/_	D	Enunciativa
Levanto el dominó	6	_/___/	G	Enunciativa
En alineación	4	_/_/	G	Enunciativa
Y el viento resoplando lo derriba sin control	14	_/___/___/ /_/_/	G	Enunciativa
¿Podré	2	_/	L	Interrogativa
Desvanecer	4	_/_/	L	Interrogativa
El peso cruel	5	_/_/	L	Interrogativa
La expectativa y vivir solo un momento	13	___/___/_/ _//	M	Interrogativa
De esparcimiento?	5	/___/_	M	Interrogativa
Tan simple y bello	5	_/_/	M	Enunciativa
En vez del peso	5	_/_/	M	Enunciativa
Que va en aumento	5	_/_/	M	Enunciativa
No importa	3	_/	N	Enunciativa negativa
Que impongan	3	_/	N	Enunciativa negativa
Y el resto ignore el	5	_/_/	O	Enunciativa
Peso que con gota a gota lo reventó	12	/___/_/_/ /_/	G	Enunciativa
Woah, oh	2	/	G	
Peso como un tip, tip, tip hasta que haces pop	12	/___/_/_/ /_/	G	Enunciativa
Woah, oh, oh, oh	4	/___	G	
Ella sostendrá todos los cimientos	11	/___/_/_/_/ /_	M	Enunciativa
Ve también si carga nuestros sufrimientos	12	/___/____/ _/_	M	Enunciativa
Verla doblarse y	11	/___/_/_/_	E	Enunciativa-

torcerse sin chispar		_ /		enunciativa negativa
Sin fallar	3	/ _ /	E	Enunciativa negativa
Sin peso con presión, presión que jamás soltó	13	// _ _ / _ / _ _ _ / _ /	G	Enunciativa negativa
Woah, oh	2	/ _	G	
Peso como un tick, tack, tick antes de una explosión	13	/ _ _ _ / _ / _ _ / _ _ /	G	Enunciativa
Woah, oh, oh, oh	4	/ _ _ _	G	
Dáselo a tu hermana sin preguntarte	11	/ _ _ _ / _ _ / _ / _	F	Exhortativa
Es que aquel peso llegará a aplastarte	11	/ _ _ _ / _ _ / _ / _	F	Enunciativa
¿Qué si me desplomo y no llego a ser	10	/ _ _ _ / _ / _ _ /	L	Interrogativa- interrogativa negativa
Quien debo ser?	4	/ / / /	L	Interrogativa
Sin presión	3	/ _ _	G	Enunciativa negativa
Sin peso	3	_ / _	M	Enunciativa negativa

3.2.3. Proposta al valencià

Vers en valencià	Ritme de quantitat	Ritme d'intensitat	Ritme de timbre	Ritme de to o tipus d'oració
Soc la forta, no tremole	8	/ _ / _ _ _ / _	A	Enunciativa- enunciativa negativa
Tan dura com l'escorça terrestre	10	_ / _ _ _ / _ _ / -	B	Enunciativa

D'acord				
Moc muntanyes, moc esglésies	8	_ _ / _ _ _ / _	B	Enunciativa
I els meus músculs sé tot el que valen	10	_ _ / _ _ / _ _ / /	C	Enunciativa
Clar, vull dir, ei, on aneu?				
No pregunte, execute	8	_ _ / _ _ _ / _	D	Enunciativa negativa- enunciativa
El meu escut és fort i indestructible	10	_ _ / _ _ / _ _ / _	E	Enunciativa
Roques, diamants, els trobe, els esclafe	11	/ _ _ / _ / _ _ _ / _	C	Enunciativa
Jo passe i aixafe tot el que em demanen	13 -1	_ / _ _ / _ _ / _ _ / _	C	Enunciativa
Però, baix l'aparença	6	/ _ _ _ / _	F	Enunciativa
Estic nerviosa com un equilibrista per la corda tensa	16 +2	_ _ _ / _ _ / _ _ _ / _ / _ _ _ / _	F	Enunciativa
Baix l'aparença	5	_ _ _ / _	F	Enunciativa
Ha tingut mai Hèrcules por de lluitar contra cap bèstia?	15 +1	_ / _ _ / _ _ / _ _ / _ _ // _	F	Interrogativa
Baix l'aparença	5	_ _ _ / _	F	Enunciativa
Em sent totalment nul·la si no puc ser d'ajuda	14	_ / _ / _ / _ _ / _ _ _ / _	G	Enunciativa
S'escolta un crac	5	_ / _ _ /	H	Enunciativa
Una debilitat	5 +1	_ / _ _ _ /	H	Enunciativa
Que fa vessar el vas	6	_ / _ // /	H	Enunciativa
Comença a derrocar-se	6 +1	// _ _ _ / _	I	Enunciativa
És pes que és com un	13	// _ _ / _ / _ _	J	Enunciativa-

xip xip d'aigua sense cap estop		_/_/_/		enunciativa negativa
Woah, oh	2	/_	J	
Pes que fa un tic, tic, tic fins que fas plof	12 -1	/___/_/_/___ //	J	Enunciativa
Woah, oh, oh, oh	4	/___	J	
Posa-ho tot en mans de la teua germana	11	/___/_/_/_/ /_	K	Exhortativa
Tot el treball dur, que ella ho aguanta	11	/___/_/_/_/ /_	K	Exhortativa-enunciativa
Qui soc jo si no ho puc carregar tot?	10	/___/_/_/_/ /	J	Interrogativa-optativa
Si cedisc al	4	/_/_	L	Optativa
Pes que només pitja, pitja i no et solta no.	12	/___/_/_/_/ /_/	J	Enunciativa-enunciativa negativa
Woah, oh	2	/_	J	
Pes que és com un tic, tac, tic abans d'una explosió	13	/___/_/_/_/ /_/_/	J	Enunciativa
Woah, oh, oh, oh	4	/___	J	
Posa-ho en les seues mans, ella és més forta	11 +1	/___/_/_/_/_/ _/_	M	Exhortativa-enunciativa
A veure si un poc més ella aguanta	11	_/_/_/_/_/_/ _/_	K	Optativa
Qui soc jo si no ho puc suportar tot?	10	/___/_/_/_/_/ /	J	Interrogativa-optativa
Si flaquege	4	/_/_	B	Optativa
Baix l'aparença	5	___/_	F	Enunciativa
Estic nerviosa i s'agreuja, tinc por que em trobe indefensa	18	___/_/_/_/_/_/_/ /_/_/_/_/_/_/_/_/_/_/_/	F	Enunciativa
Baix l'aparença	5	___/_	F	Enunciativa

La nau no vira en tenir del perill coneixença	14	_ / _ / _ _ / _ / _ _ _ / _	F	Enunciativa negativa
Baix l'aparença	5	_ _ _ / _	F	Enunciativa
Vull complir la meua meta, no hi perdre la creença	14 +1	_ _ / _ _ _ / _ _ / _ _ _ / _	F	Enunciativa-enunciativa negativa
Col·loque el dominó	6	_ / _ _ _ /	J	Enunciativa
Bufa un vent fort	4	_ / / /	J	Enunciativa
Intentes detenir-lo, però cau sense control	14	_ / _ _ _ / _ _ _ / _ / _ /	J	Enunciativa
Però si	2	_ /	N	Interrogatiava-Optativa
Puc esvair	4	_ / _ /	N	Interrogatiava-Optativa
El pes cruel	5	_ / _ / _	O	Interrogatiava-Optativa
L'expectativa, faré lloc a l'alegria?	13	_ _ _ / _ _ _ / _ / _ / /	P	Interrogatiava-Optativa
O al relaxament?	5	_ / _ / _	O	Interrogativa
O al plaer simple?	5	_ / _ / _	O	Interrogativa
En lloc d'aquesta	5	_ / _ / _	F	Enunciativa
Pressió que augmenta	5	_ / _ / _	F	Enunciativa
I augmenta	3	_ / _	F	Enunciativa
I s'agreuja	3	_ / _	F	Enunciativa
I no se sent més que	5 +1	_ / _ / _ _	A	Enunciativa negativa
Pes que és com un xip, xip d'aigua sense cap estop	12 +1	/ _ _ _ / _ / _ _ _ / _ /	J	Enunciativa-enunciativa negativa
Woah, oh	2	/ _	J	
Pes que fa un tic, tic, tic fins que fas plof	12 -1	/ _ _ _ / _ / _ _ _ /	J	Enunciativa
Woah, oh, oh	4	/ _ _ _	J	

Posa-ho en les seues mans, no li molesta	11 +1	/ _ _ _ / _ _ _ / _ / _	F	Exhortativa- enunciativa negativa
A veure si suporta la nostra comesa	12 +1	_ / _ _ _ / _ _ _ / _ / _	F	Exhortativa- optativa
Com es doblega i es torça sense flaquejar	11 +2	/ _ _ / _ _ / _ _ // _ /	Q	Exhortativa- enunciativa negativa
Ni fallar	3	/ _ /	Q	Enunciativa negativa
Sols pes que només pitja, pitja i no et solta no	13	// _ _ _ / _ / _ _ / _ /	J	Enunciativa- enunciativa negativa
Woah, oh	2	/ _	J	
Pes que és com un tick, tack, tick abans d'una explosió	13	/ _ _ _ / _ / _ _ / _ _ /	J	Enunciativa
Woah, oh, oh, oh	4	/ _ _ _	J	
Dona-li-ho a ella sense preguntar-te	11 +1	/ _ _ _ / _ _ _ / _ / _	C	Exhortativa- enunciativa negativa
Si el mateix pes podria afonar-te	11	/ _ _ / _ _ _ / _ / _	C	Optativa
Qui soc jo si no arribe a ser	10	/ _ _ _ / _ / _ _ /	O	Interrogativa- optativa
Qui he de ser?	4	////	O	Interrogativa- optativa
Cap pressió	3	/ _ _	J	Enunciativa negativa
Cap pes, no	3	_ / _	J	Enunciativa negativa

Annex 3.3. Anàlisi de *What else can I do?* («Què més faré jo?»)

3.3.1. Versió en anglés

Vers en anglés	Ritme de quantitat	Ritme d'intensitat	Ritme de timbre	Ritme de tipus d'oració
I just made something unexpected	9	_ / _ / _ _ _ / _	A	Enunciativa
Something sharp, something new	6	/ _ // _ /	B	Enunciativa
Isa..., this is the part where we...				
It's not symmetrical or perfect	9	_ / _ / _ _ _ / _	A	Enunciativa negativa
But it's beautiful and it's mine	8	_ _ / _ _ _ _ /	C	Enunciativa
What else can I do?	5	_ / _ //	B	Interrogativa
Wait, bring it in, bring it in	7	/ _ _ / _ _ /	D	Exhortativa
What else can I do?	5	_ / _ //	B	Interrogativa
Good talk, bring it in, bring it in	8	/ _ _ _ / _ _ /	D	Enunciativa-exhortativa
Let's walk, bring it in, bring it in	8	/ _ _ _ / _ _ /	D	Exhortativa
Free hugs, bring it in, bring it in	8	/ _ _ _ / _ _ /	D	Enunciativa-exhortativa
I grow rows and rows of roses	8	_ _ / _ / _ / _	E	Enunciativa
<i>Flor de mayo</i> , by the mile	8	_ _ / _ _ _ / _	F	Enunciativa
I make perfect, practiced poses	8	_ _ / _ / _ / _	E	Enunciativa
So much hides behind my smile	8	_ _ / _ / _ / _	F	Enunciativa

What could I do if I just grew what I was feelin' in the moment?	17	___/___/ ___/___//	G	Interrogativa- optativa
Do you know where you're going? (Whoa)	7	__/_/_/	G	Interrogativa
What could I do if I just knew it didn't need to be perfect?	16	___/___/ ___/_/_	H	Interrogativa- optativa
It just needed to be	6	__/_/_/	I	Enunciativa
And they'd let me be?	5	__/_/_/	I	Interrogativa
A hurricane of <i>jacarandas</i>	11	___/_/_/_/ --	J	Enunciativa
Strangling figs (big)	3	/_/_/	K	Enunciativa
Hanging vines (this is fine)	3	/_/_/	C	Enunciativa
<i>Palma de cera</i> fills the air as I climb and I push through	16	___/___/ _/_/_//	B	Enunciativa
What else can I do?	5	_/_//	B	Interrogativa
Can I deliver us a river of sundew?	12	_____/__ __//	B	Interrogativa
Careful, it's carnivorous, a little just won't do	13	/____/_/_/ _//_	B	Enunciativa- enunciativa negativa
I wanna feel the shiver of something new	11	_____/__ ///	B	Enunciativa
I'm so sick of pretty, I want something true, don't you?	13	_____/____ __///	B	Enunciativa- interrogativa
You just seem like your life's been a dream	9	///__/_/_/	M	Enunciativa

Since the moment you opened your eyes	9	__/_/_/_/_/	N	Enunciativa
How far do these roots go down?	7	_/_/_/_/_/	O	Interrogativa
All I know are the blossoms you grow	9	/_/_/_/_/_/	P	Enunciativa
But it's awesome to see how you rise	9	__/_/_/_/_/	Q	Enunciativa
How far can I rise?	5	//_/_/_/	Q	Interrogativa
Through the roof, to the skies	6	__/_/_/_/	Q	Enunciativa
Let's go	2	//	P	Exhortativa
A hurricane of <i>jacarandas</i>	11	___/_/_/_/_/	J	Enunciativa
Strangling figs	3	/_/_/	K	Enunciativa
(go)				
Hanging vines	3	/_/_/	C	Enunciativa
(grow)				
<i>Palma de cera</i> fills the air as I climb and I push through	16	___/_/_/_/_/	B	Enunciativa
What else, what else?	4	_/_/_/	R	Interrogativa
What can you do when you are deeply, madly, truly in the moment?	17	_/_/_/_/_/_/	G	Interrogativa
Seize the moment, keep goin'	7	__/_/_/_/_/	G	Exhortativa
What can you do when you know who you wanna be is imperfect?	16	_/_/_/_/_/_/	H	Interrogativa
But I'll still be okay	6	__/_/_/_/_/	S	Enunciativa
Hey, everybody clear the way (woo)	6	//_/_/_/_/	S	Exhortativa

I'm comin' through with tabebuia	11	_ / _ / _ / _ / _ --	T	Enunciativa
She's comin' through with that boo-yeah	8	_ / _ / _ _ / _	T	Enunciativa
Making waves	3	/ _ /	S	Enunciativa
Making waves	3	/ _ /	S	Enunciativa
Changing minds	3	/ _ /	U	Enunciativa
You've changed mine	3	/ _ /	U	Enunciativa
The way is clearer 'cause you're here, and well I owe this all to you	16	_ / _ / _ / _ / _ _ _ / _ / / /	B	Enunciativa
What else can I do?	5	_ / _ / /	B	Interrogativa
Show 'em what you can do	6	_ _ _ / / /	B	Exhortativa
What else can I do?	5	_ / _ / /	B	Interrogativa
There's nothing you can't do	6	_ _ _ / / /	B	Enunciativa negativa
What else can I do?	5	_ / _ / /	B	Interrogativa

3.3.2. Versió en espanyol

Vers en espanyol	Ritme de quantitat	Ritme d'intensitat	Ritme de timbre	Ritme de to o tipus d'oració
No esperaba este efecto	9	_ / _ / _ _ _ / _	A	Enunciativa negativa
Forma audaz, ¡qué impresión!	6	/ _ / _ / _	B	Enunciativa- exclamativa
Isa..., esta es la parte en la que...				
No es simétrico o perfecto	9	_ / _ / _ _ _ / _	A	Enunciativa negativa
Pero es único ¿quién	8	_ _ / _ _ _ _ /	C	Enunciativa-

sabrá				interrogativa
Si es inspiración?	5	_/_//	B	Interrogativa
Espera, ven aquí, ven aquí	7 +1	/___/_/_/	D	Exhortativa
¿Será inspiración?	5	_/_//	B	Interrogativa
Bien dicho, ven aquí, ven aquí	8 +1	/____/_/_/	D	Enunciativa-exhortativa
¿Quiubo? Ven aquí, ven aquí	8	/___/_/_/	D	Interrogativa-exhortativa
Pues ya, ven aquí, ven aquí	8	_/_/_/_/_/	D	Enunciativa-exhortativa
En mis brazos, brotan rosas	8	___/_/_/_/	E	Enunciativa
Flor de mayo, por el patio	8	___/_/_/_/_/	F	Enunciativa
Y mis poses nuestro hermosas	8	___/_/_/_/_/	E	Enunciativa
La mejor sonrisa en labios	8	___/_/_/_/_/	F	Enunciativa
¿Qué lograría si creciera el sentimiento del momento?	17	___/_/_/_/_/_/___/_/_/_//	A	Interrogativa-optativa
¿Hacia dónde estás yendo? (Whoa)	7	___/_/_/_/_/	A	Interrogativa
Lo que yo haría sin tener que ser la hermana perfecta	16	___/_/_/_/_/_/___/_/_/_/_/	C	Enunciativa
Lo que en mí va a surgir	6	___/_/_/_/_/	G	Enunciativa
Nadie va impedir	5	___/_/_/_/	G	Enunciativa negativa
Un huracán de	11	___/_/_/_/_/_/___/	E	Enunciativa

jacarandas		--		
Por subir	3	/ _ /	G	Enunciativa
(¡sí!)				
Y enredar	3	/ _ /	H	Enunciativa
(suena bien)				
Palma de cera llena el aire y va escalando en expansión	16	--- / --- / _ / --- ///	B	Enunciativa
¿Será inspiración?	5	_ / _ ///	B	Interrogativa
Una magnífica, rocío de sol	12 -1	----- / _ / _ //	I	Enunciativa
Pero es carnívora, será con precaución	13 -1	/ _ _ / _ _ _ / _ / _ /	B	Enunciativa
Yo quiero emocionarme con mi versión	11	----- / _ _ ///	B	Enunciativa
No vas a ser bella, hoy descubriré quien soy	13	----- / _ _ _ _ _ ///	J	Enunciativa negativa- enunciativa
Hoy tus ojos se abren al fin	9	/// _ _ / _ _ /	K	Enunciativa
De este sueño podrás despertar	9	_ _ / _ _ / _ _ /	H	Enunciativa
¿Sabré ser original?	7	_ / _ _ ///	L	Interrogativa
Solo he visto tus flores brotar	9	/ _ / _ _ / _ _ /	H	Enunciativa
Pero adoro mirarte volar	9	_ _ / _ _ / _ _ /	H	Enunciativa
Comienza a elevarme	5	// _ _ /	M	Enunciativa
Hasta el cielo y alcanza	6	_ _ / _ _ /	C	Enunciativa
El sol	2	//	I	Enunciativa
Un huracán de jacarandas	11	--- / _ / _ / _ --	E	Enunciativa

Por subir	3	/ _ /	G	Enunciativa
(¡sí!)				
Y enredar	3	/ _ /	H	Enunciativa
(crece)				
Palma de cera llena el aire y va escalando en expansión	16	_ _ _ / _ _ _ / _ / _ / _ / / /	B	Enunciativa
¿Qué más? ¿qué más?	4	_ / _ /	N	Interrogativa
Irremediablemente aquí, viviendo ahora en el momento	17	_ / _ / _ / _ / _ / _ / _ _ _ / _	A	Enunciativa
Aún hay tiempo, es momento	7	_ _ / _ _ / _	A	Enunciativa
Lo que yo haría por comprender que quiero ser imperfecta	16	_ / _ / _ / _ / _ / _ / _ _ / _	C	Enunciativa
Pero así estaré bien	6	_ _ / _ / /	O	Enunciativa
Hey, todo el mundo venga a ver	6 +2	/ / _ / _ / _ /	P	Exhortativa
Descubro nuevas estructuras	11	_ / _ / _ / _ / _ _ _	E	Enunciativa
Descubrirá, que locuras	8	_ / _ / _ _ / _	E	Enunciativa
Por surgir	3	/ _ /	G	Enunciativa
Por surgir	3	/ _ /	G	Enunciativa
Por sembrar	3	/ _ /	H	Enunciativa
Terminar	3	/ _ /	H	Enunciativa
Con claridad ya veo el camino y tú me has dado dirección	16	_ / _ / _ / _ / _ _ _ / _ / / /	B	Enunciativa
¿Será inspiración?	5	_ / _ / /	B	Interrogativa
¿O determinación?	6	_ _ _ / _ /	B	Interrogativa
¿Será inspiración?	5	_ / _ / /	B	Interrogativa
Tu nueva creación	6	_ _ _ / _ /	B	Enunciativa

¿Será inspiración?	5	_ / _ //	B	Interrogativa
--------------------	---	----------	---	---------------

3.3.3. Proposta al valencià

Vers en valencià	Ritme de quantitat	Ritme d'intensitat	Ritme de timbre	Ritme de to o tipus d'oració
No m'esperava aquest aspecte	9	_ / _ / _ _ _ / _	A	Enunciativa negativa
Així punxant, innovador	6 +2	_ / _ // _ / _	B	Enunciativa
<i>Isa..., aquesta és la part en què...</i>				
No és simètric ni perfecte	9	_ / _ / _ _ _ / _	A	Enunciativa negativa
Però és singular, i és meu	8	_ _ / _ _ _ _ /	C	Enunciativa
Què més faré jo?	5	_ / _ //	B	Interrogativa
Para, vine ací, vine ací	7 +1	/ _ _ / _ _ /	D	Exhortativa
Què més faré jo?	5	_ / _ //	B	Interrogativa
Tens raó, vine ací, vine ací	8	/ _ _ _ / _ _ /	D	Enunciativa-exhortativa
Escolta'm, vine ací, vine ací	8 +1	_ / _ _ _ / _ _ /	D	Exhortativa
Un abraç, vine ací, vine ací	8 +1	_ _ / _ _ / _ _ /	D	Enunciativa-exhortativa
Puc fer créixer roses roses	8	_ _ / _ / _ / _	E	Enunciativa
<i>Flor de mayo, a cabassos</i>	8	_ _ / _ _ _ / _	F	Enunciativa
Faig les més perfectes poses	8	_ _ / _ / _ / _	E	Enunciativa
Un somriure sota els nassos	8	_ _ / _ / _ / _	F	Enunciativa

Què podria fer si fera créixer el que sent en tot moment?	17	___ / ___ / ___ / ___ //	G	Interrogativa- optativa
Tu saps què estàs dient?	7	__ / __ / _	G	Interrogativa
Què podria fer en saber que no calia ser perfecta?	16	___ / ___ / ___ / __ / _	H	Interrogativa- optativa
Sols havia de ser	6	__ / __ /	I	Enunciativa
M'haurien deixat ser?	5	__ / _ /	I	Interrogativa
Un huracà de jacarandes	11	___ / _ / _ / _ __	E	Enunciativa
<i>Amates grans</i> (sí!)	3 +1	_ / _ /	J	Enunciativa
Sarments penjants (sona bé)	3 +1	_ / _ /	J	Enunciativa
<i>Palma de cera</i> inunda l'aire mentre puge i m'obric pas	16	___ / ___ / _ / ___ ///	J	Enunciativa
Què més faré jo?	5	_ / _ //	B	Interrogativa
Puc oferir-vos dròseres, milions	12 -2	___ / ___ //	B	Enunciativa
Compte, és carnívora, ja comença l'acció	13	/ ___ / _ / _ _ // _	B	Enunciativa
Vull sentir l'eufòria de la innovació	11	___ / ___ ///	B	Enunciativa
Farta de bellesa, vull ser més real, tu no?	13	___ / ___ _ //	B	Enunciativa- interrogativa
No semblaves tenir cap neguit	9	/// _ _ / _ _ /	K	Enunciativa negativa
Vist de fora la vida et somriu	9	__ / __ / __ /	K	Enunciativa
Sabré ser original?	7	_ / _ _ ///	L	???

Sols he vist les flors que fas brotar	9	/ _ / _ _ / _ _ /	L	Enunciativa
Però m'encanta mirar- te volar	9	_ _ / _ _ / _ _ /	L	Enunciativa
Com de lluny podré anar?	5 +1	_ _ / _ _ /	L	Interrogativa
Cap amunt, fins el cel	6	_ _ / _ _ /	M	Enunciativa
Tocar	2	//	L	Enunciativa
Un huracà de jacarandes	11	_ _ _ _ / _ / _ / _ _ _	E	Enunciativa
<i>Amates</i> grans	3 +1	_ / _ /	J	Enunciativa
(sí!)				
Sarments penjants	3 +1	_ / _ /	J	Enunciativa
(creix)				
<i>Palma de cera</i> inunda l'aire mentre puge i m'obric pas	16	_ _ _ _ / _ _ _ _ / _ / _ _ _ _ //	J	Enunciativa
Què més? Què més?	4	_ / _ /	E	Interrogativa
Què més que viure el moment present, real i vertader?	17	_ / _ / _ / _ / _ / _ / _ _ _ / _	E	Interrogativa
Aprofita, és moment	7	_ _ / _ _ / _	E	Exhortativa
Què més pots fer quan saps que el que vols ser és imperfecte?	16	_ / _ / _ / _ / _ / _ / _ _ / _	H	Interrogativa
Però així estaré bé	6	_ _ / _ _ /	E	Enunciativa
Ei, tot el món observeu bé	6 +2	// _ _ _ _ / _ /	E	Exhortativa
Ballem entre les <i>tabebuia</i>	11	_ / _ / _ / _ / _ _ _	N	Enunciativa
<i>Tabebuia</i>	8 -4	_ _ / _	N	Enunciativa
Per provocar	3 +1	_ / _ /	L	Enunciativa
Provocar	3	/ _ /	L	Enunciativa

I opinions canviar	3 +2	_ _ / _ /	L	Enunciativa
A mi m'ha canviat	3 +2	_ _ / _ /	L	Enunciativa
Gràcies a tu veig el camí perquè m'has donat direcció	16	_ / _ / _ / _ / _ _ _ / _ / / /	B	Enunciativa
Què més faré jo?	5	_ / _ / /	B	Interrogativa
Mostra'ls que ho pots fer tot	6	_ _ _ / / /	B	Exhortativa
Què més faré jo?	5	_ / _ / /	B	Interrogativa
És que tu ho pots fer tot	6	_ _ _ / / /	B	Enunciativa
Què més faré jo?	5	_ / _ / /	B	Interrogativa

Annex 3.4. Anàlisi de *Waiting on a miracle* («Un regal del cel»)

3.4.1. Versió en anglés

Vers en anglés	Ritme de quantitat	Ritme d'intensitat	Ritme de timbre	Ritme de to o tipus d'oració
Don't be upset or mad at all	8	_ _ _ / _ / / /	A	Exhortativa
Don't feel regret or sad at all	8	_ _ _ / _ / / /	A	Exhortativa
Hey, I'm still a part of the family Madrigal	12	_ _ / _ _ _ _ / _ / _ /	A	Enunciativa
And I'm fine, I am totally fine	8	_ / / _ _ / _ _ /	B	Enunciativa
I will stand on the side as you shine	9	_ _ / _ _ / _ / /	B	Enunciativa
I'm not fine, I'm not fine	6	_ _ / _ / /	B	Enunciativa negativa
I can't move the mountains	6	/ _ / _ / _	C	Enunciativa negativa
I can't make the flowers	7	/ _ / _ / _ /	D	Enunciativa

bloom				negativa
I can't take another night up in my room	11	__/_/_/_/_/_/_/_ //	D	Enunciativa negativa
Waiting on a miracle	7	/_/_/_/_	A	Enunciativa negativa
I can't heal what's broken	6	/_/_/_/_	C	Enunciativa negativa
Can't control the morning rain or a hurricane	12	/_/_/_/_/_/_/_ /_/_	E	Enunciativa negativa
Can't keep down the unspoken invisible pain	11	/_/_/_/_/_/_/_ _/_	E	Enunciativa negativa
Always waiting on a miracle, a miracle	13	__/_/_/_/_/_/_ _/_/_	A	Enunciativa
Always walking alone	8	__/_/_/_/_	A	Enunciativa
Always wanting for more	8	__/_/_/_/_	A	Enunciativa
Like I'm still at that door	8	__/_/_/_/_	A	Enunciativa
Longing to shine like all of you shine	11	/_/_/_/_/_/_/_ _/_	B	Enunciativa
All I need is a change	8	__/_/_/_/_	F	Enunciativa
All I need is a chance	8	__/_/_/_/_	F	Enunciativa
All I know is I can't stay on the side	13	__/_/_/_/_/_/_ _/_/_/_	B	Enunciativa
Open your eyes	4	/_/_/_	B	Exhortativa
Open your eyes	4	/_/_/_	B	Exhortativa
Open your eyes	6	/_/_/_/_	B	Exhortativa
I would move the mountains	6	/_/_/_/_	C	Enunciativa
Make new trees and flowers grow	7	/_/_/_/_/_	G	Enunciativa
Someone please just let	11	/_/_/_/_/_/_	G	Enunciativa-

me know, where do I go?		//		interrogativa
I am waiting on a miracle, a miracle	13	__/_/_/_/____ _/_	A	Enunciativa
I would heal what's broken	6	/_/_/_/_	C	Enunciativa
Show this family something new	7	/_/_/_/_/_/	H	Enunciativa
Who I am inside, so what can I do?	10	/_/_/_/_/_/_//	H	Interrogativa
I'm sick of waiting on a miracle	10	____/_/_/_/_ _	A	Enunciativa
So here I go	4	____/_	G	Enunciativa
I am ready	4	____/_	I	Enunciativa
Come on, I'm ready	5	/_/_//_	I	Enunciativa
I've been patient and steadfast and steady	10	____/_/_/_/_/____ _	I	Enunciativa
Bless me now as you blessed us all those years ago	12	/_/_/_/_/_/_/____ /_/	G	Exhortativa
When you gave us a miracle	8	____/_/_/_/____	A	Exhortativa
Am I too late for a miracle?	9	____/_/_/_/_/____	A	Interrogativa

3.4.2. Versió en espanyol

Vers en espanyol	Ritme de quantitat	Ritme d'intensitat	Ritme de timbre	Ritme de to o tipus d'oració
No me lamento, ¿para qué?	8	____/_/_//	A	Enunciativa negativa-interrogativa
No me hace daño,	8	____/_/_//	A	Enunciativa

seguiré				negativa- enunciativa
Hey, no importa pues todos somos Madrigal	12	__/_/____/_/ /_/	B	Enunciativa negativa
Y estoy bien, sí, muy bien, claro está	8 +1	_//_/_/_//	B	Enunciativa
Desde aquí los contemplo al brillar	9	__/_/_/_//	B	Enunciativa
No es verdad, no es verdad	6	__/_//	B	Enunciativa negativa
Yo no muevo montes	6	/_/_/_/_	C	Enunciativa negativa
No hago palmas florece	7	/_/_/_/_/	D	Enunciativa negativa
Ni tendré otra noche esperando tener	11	__/_/____/_/ //	D	Enunciativa negativa
Un regalo mágico	7	/_/_/_/_	E	Enunciativa negativa
Yo no doy remedios	6	/_/_/_/_	F	Enunciativa negativa
No controlo el vendaval ni a un huracán	12	/_/_/_/_/_/_ /_/	B	Enunciativa negativa
Ni a esta pena que empiezo invisible a enfrentar	11 +1	/_/_/_/_/_/ __/_/	B	Enunciativa negativa
A la espera de algo mágico, sí, mágico	13	__/_/____/_/_ _/_	E	Enunciativa
Sola en el corredor	8	__/_/_/_/_	G	Enunciativa
Y el cerrojo no abrió	8	__/_/_/_/_	G	Enunciativa negativa
Nadie a mi alrededor	8	__/_/_//__	G	Enunciativa negativa
Sigo añorando juntos	11	/_/_///_/_/	B	Enunciativa

brillar		--		
Necesito encontrar	8	--/_/_/_	B	Enunciativa
Otra oportunidad	8	--/_/_/_	B	Enunciativa
Y unos ojos que al ver quieran mirar	13	--/_/_/_/ --_/_	B	Enunciativa
Ábrelos ya	4	/_/_/_	B	Exhortativa
Ábrelos ya	4	/_/_/_	B	Exhortativa
Ábrelos ya	6	/_/_/_/_	B	Exhortativa
Moveré los montes	6	/_/_/_/_	C	Enunciativa
Flores nuevas sembraré	7	/_/_/_/_/_	D	Enunciativa
Por favor, que alguien me ayude a entender	11	/_/_/_/_/_/_/_/ /	D	Enunciativa
Si es que en mí hay algo mágico, sí, mágico	13	--/_/_/_/_/_ _/_/_	E	Enunciativa
Sanaré el quebranto	6	/_/_/_/_	E	Enunciativa
Les demostraré valor	7	/_/_/_/_/_	G	Enunciativa
¿Lograrán mirar quién puedo ser yo?	10	/_/_/_/_/_/_/_/_	G	Interrogativa
Lejos de aquel regalo mágico	10	--_/_/_/_/_/_/_ -	E	Enunciativa
Y aquí estoy	4	_/_/_	G	Enunciativa
Muy dispuesta	4	--/_/_	H	Enunciativa
Véanme, dispuesta	5	/_/_/_/_	H	Exhortativa- enunciativa
Fui impaciente y no obtuve respuesta	10	--/_/_/_/_/_/_/ -	H	Enunciativa- enunciativa negativa
Bendiciones te pido, aunque no tenga un don	12	/_/_/_/_/_/_/_/_/ /_/_	G	Enunciativa- enunciativa negativa
Milagroso y mágico	13	--/_/_/_/_/_	E	Enunciativa negativa
¿Habrá algo en mí que	9	--/_/_/_/_/_	E	Interrogativa

sea mágico?				
-------------	--	--	--	--

3.4.3. Proposta al valencià

Vers en valencià	Ritme de quantitat	Ritme d'intensitat	Ritme de timbre	Ritme de to o tipus d'oració
No t'enfades per res del món	8	_ _ / _ _ / / /	A	Exhortativa
No em fa mal, mantín el control	8	_ _ _ / _ / / /	A	Enunciativa negativa, exhortativa
Ei, no importa, ja que tots som Madrigal	12	_ _ / _ _ _ _ / _ / _ /	B	Enunciativa negativa
I estic bé, estic totalment bé	8	_ / / _ _ / _ _ /	C	Enunciativa
M'apartaré mentre vos veig brillar	9 +1	_ _ _ / _ _ / _ / /	B	Enunciativa
No és veritat, no és veritat	6	_ _ / _ / /	B	Enunciativa negativa
No puc moure roques	6	/ _ / _ / _	D	Enunciativa negativa
No puc fer créixer les flors	7	/ _ / _ / _ /	E	Enunciativa negativa
Ni estar una altra nit a l'habitació	11	_ _ / _ _ _ _ / _ / /	A	Enunciativa negativa
En espera d'un regal del cel	7 +1	_ / _ / _ / _ _	C	Enunciativa negativa
Ferides no cure	6	/ _ / _ / _	F	Enunciativa negativa
No controle un vendaval ni un huracà	12	/ _ / _ / _ / _ _ / _ /	G	Enunciativa negativa
Ni aquest dolor que ningú veu i sempre està	11 +1	_ / _ / _ / _ _ / / _ _ /	G	Enunciativa negativa

En espera d'un regal del cel, regal del cel	13	__/_/___/_/___ _/_/___	C	Enunciativa
Sempre sola a tots llocs	8	__/_/___/_/___	A	Enunciativa
Sempre espere més i millor	8 +2	/___/_/___/_/ _	A	Enunciativa
Com davant d'aquell pom	8	__/_/_//___	A	Enunciativa
Esperant brillar com tots ells ho fan	11	_/_/___///___ /_/___	B	Enunciativa
Necessite trobar	8	__/_/___/_/___	B	Enunciativa
Una altra oportunitat	8	__/_/___/_/___	B	Enunciativa
I una bena d'uns ulls que s'ha de llevar	13	__/_/___/_/___ /_/___/	B	Enunciativa
Lleva-te-la	4	/___/	H	Exhortativa
Lleva-te-la	4	/___/	H	Exhortativa
Lleva-te-la	6	/___/_/___	H	Exhortativa
Jo sí mouria roques	6	/_/_/_/	D	Enunciativa
Noves flors faria brotar	7	/_/_/_/	B	Enunciativa
Per favor, algú que em mostre el camí	11	/_/_/_/___/_/ //	C	Enunciativa
Per trobar el meu regal del cel, regal del cel	13	__/_/_/___/_/___ _/_/___	C	Enunciativa
Curaria ferides	6	/_/_/_/	C	Enunciativa
Els mostraria novetats	7 +1	_/_/_/___/_/	B	Enunciativa
Qui soc jo de veritat, però què puc fer?	10 +1	/_/_/_/_/___/___/ /	C	Enunciativa-interrogativa
Farta d'esperar el meu regal	10 -1	__/_/_/___/_/___	B	Enunciativa
Així que vaig	4	_/_/___	B	Enunciativa
Estic llesta	4	__/_/	I	Enunciativa
Vinga, estic llesta	5	/_///_	I	Enunciativa
He esperat pacientment algun canvi	10	__/_/___/_/___/ _	J	Enunciativa

Benediccions et demane com fa uns quants anys	12 +1	_ / _ / _ _ / _ _ // _ /	B	Enunciativa
Quan ens vas donar el regal	8	_ _ / _ _ / _ _ _	B	Enunciativa
És que faig tard per al meu regal?	9	_ _ / _ / _ / _ _	B	Interrogativa

Annex 4: Traducció comparativa de les cançons

We don't talk about Bruno/ No se habla de Bruno/ No se'n parla de Bruno

Vers en anglés	Vers en espanyol	Vers en valencià
We don't talk about Bruno, no, no, no	No se habla de Bruno, no, no, no	No se'n parla de Bruno, no, no, no
We don't talk about Bruno	No se habla de Bruno	No se'n parla de Bruno
But it was my wedding day	Mas, justo en mi boda fue	Però, era el meu casament
It was our wedding day	En nuestra boda fue	El nostre casament
We were getting ready and there wasn't a cloud in the sky	Todo estaba listo con un clima precioso esa vez	Tot estava llest i no hi havia cap núvol al cel
No clouds allowed in the sky	Ninguna nube esa vez	Ni un sol núvol al cel
Bruno walks in with a mischievous grin	Bruno con voz misteriosa habló	Bruno va entrar amb un somriure malvat
Thunder!	¡Trueno!	Retrò!
You telling this story, or am I?	¿Tú cuentas la historia o lo hago yo?	Contes tu la història o ho faig jo?
I'm sorry, <i>mi vida</i> , go on	Lo siento, mi vida, hazlo tú	Continua, <i>mi vida</i> , perdó
Bruno says "It looks like rain"	«Veo que pronto lloverá»	Bruno diu «crec que plourà»
Why did he tell us?	¿Qué insinuaba?	Què pretenia?

In doing so, he floods my brain	Sabrás que lo tomé muy mal	En fer això, em va desbordar
<i>Abuela</i> , get the umbrellas	Abuela, ten la sombrilla	<i>Abuela</i> , treu el paraigua
Married in a hurricane	Boda en un huracán	Casats enmig d'un huracà
What a joyous day, but anyway	Fue un día feliz, pero es verdad	Quin dia més feliç, però igualment
We don't talk about Bruno, no, no, no	No se habla de Bruno, no, no, no	No se'n parla de Bruno, no, no, no
We don't talk about Bruno	No se habla de Bruno	No se'n parla de Bruno
(Hey!) Grew to live in fear of Bruno stuttering or stumbling	(¡Hey!) Miedo al ver a Bruno balbuceando y tropezando	(Ei!) Por en veure Bruno quequejant o entropessant
I can always hear him sort of muttering and mumbling	Siempre lo recuerdo murmurando y farfullando	Sempre l'escoltava murmurant i mussitant
I associate him with the sound of falling sand, ch-ch-ch	Su sonido es como la arena al resbalar, tss-tss-tss	El seu soroll és com el de l'arena quan cau, tss-tss-tss
It's a heavy lift, with a gift so humbling	Raro el don de ir visualizando	Té un talent que és una càrrega immensa
Always left <i>Abuela</i> and the family fumbling	Deja a la abuela, como a todos, temblando	Feia tremolar la família i l' <i>Abuela</i>
Grappling with prophecies they couldn't understand	Enfrentando profecías sin interpretar	Enfrontant-se a profecies sense interpretar
Do you understand?	¿Quieres tú intentar?	Ho vols tu intentar?
A seven-foot frame, rats along his back	Terror en su faz, ratas por detrás	Un cos monstruós, amb rates té amstatt
When he calls your name, it all fades to black	Al oír tu nombre no hay marcha atrás	Quan crida el teu nom no pots escapar
Yeah, he sees your dreams	Grita mientras	T'observa dormir
And feasts on your screams	Tiembles al despertar	I riu amb els teus crits
(hey!)	(¡hey!)	(ei!)

We don't talk about Bruno, no, no, no	No se habla de Bruno, no, no, no	No se'n parla de Bruno, no, no, no
We don't talk about Bruno	No se habla de Bruno	No se'n parla de Bruno
He told me my fish would die, the next day: dead!	Él dijo mi pez se moriría, ¡y ve!	Va dir que el meu peix moriria, i sec!
(no, no!)	(¡no, no!)	(no, no!)
He told me I'd grow a gut	Él dijo «serás panzón»	Va dir «et faràs panxut»
And just like he said	Y justo así fue	I així és que va ser
He said that all my hair would disappear, now look at my head	Él dijo que me quedaría sin pelo y mírame bien	Va dir que em quedaria sense cabells i ara mira'm bé
(hey!)	(¡hey!)	(ei!)
Your fate is sealed when your prophecy is read	Las profecías se cumplen cada vez	Les profecies es compleixen de fet
He told me that the life of my dreams would be promised, and someday be mine	Él vio en mí un destino gentil, una vida de ensueños vendrá	Em va dir que algun dia tindré la vida que sempre he desitjat
He told me that my power would grow, like the grapes that thrive on the vine	Y que así el poder de mi don como uvas va a madurar	Em va dir que el poder del meu do com la fruita madurarà
Oye, Mariano's on his way	Oye, Mariano va a llegar	El teu Mariano està venint
He told me that the man of my dreams would be just out of reach	Él vio en mí un amor imposible pactado al fin	Em va dir que un amor impossible vindria a mi
Betrothed to another	En lazos con otra	Promés amb una altra
It's like I hear him now	Casi lo puedo oír	Com si el poguera sentir
Hey sis', I want not a sound out of you	Ei tú, de ti ni un sonido saldrá	Ei, tu, no vull que faces ni un soroll
I can hear him now	Yo lo puedo oír	Sí que el puc sentir
Um, Bruno...	Oh, Bruno...	Oh, Bruno...
Yeah, about that Bruno...	Sí, sobre Bruno...	Sí, sobre Bruno...

I really need to know about Bruno	Ya digan lo que sepan de Bruno	Digueu-me el que sabeu de Bruno
Gimmie the truth and the whole truth, Bruno	Denme la pura verdad de Bruno	Digueu-m'ho tot, la veritat, de Bruno
Isabela, your boyfriend's here!	¡Isabela, tu amor llegó!	Isabela, és el teu amor!
Time for dinner!	¡A la mesa!	Tots a taula!
[3:21] He's here!	¡Llegado!	Està ací!
Don't talk about Bruno, no, no, no	No hablemos de Bruno, no, no, no	No se'n parla de Bruno, no, no, no
Why did I talk about Bruno?	¿Por qué hablé sobre Bruno?	Per què he parlat sobre Bruno?
Not a word about Bruno	No hay que hablar sobre Bruno	Ni una paraula de Bruno
I never should've brought up Bruno	No debo nunca hablar de Bruno	No hauria d'haver parlat de Bruno

Surface Pressure/ En lo profundo-Peso/ El pes de l'aparença

Vers en anglés	Vers en espanyol	Vers en valencià
I'm the strong one, I'm not nervous	Siempre fuerte, imparable	Soc la forta, no tremole
I'm as tough as the crust of the earth is	No habrá un risco en la tierra que aguante	Tan dura com l'escorça terrestre
Okay	Okay	D'acord
I move mountains, I move churches	Muevo montes, nuevo valles	Moc muntanyes, moc esglésies
And I glow 'cause I know what my worth is	Y mis músculos sé lo que valen	I els meus músculs sé tot el que valen
'Course, I mean, hey, where are you going?	Totalmente, oigan no me dejen	Clar, vull dir, ei, on aneu?

I don't ask how hard the work is	No pregunto, ejecuto	No pregunte, execute
Got a rough, indestructible surface	Mi coraza es del hierro más duro	El meu escut és fort i indestructible
Diamonds and platinum, I find 'em, I flatten 'em	Rocas, diamantes, se funden, se parten	Roques, diamants, els trobe, els esclafe
I take what I'm handed, I break what's demanded	Yo paso y aplasto si es lo necesario	Jo passe i aixafe tot el que em demanen
But, under the surface	Mas, en lo profundo	Però, baix l'aparença
I feel bersek as a tightrope walker in a three-ring circus	Comienzo el truco en la cuerda floja que me marca el rumbo	Estic nerviosa com un equilibrista per la corda tensa
Under the surface	En lo profundo	Baix l'aparença
Was Hercules ever like: Yo, I don't wanna fight Cerberus?	¿Alguna vez Hércules dijo: No quiero, renuncio?	Ha tingut mai Hèrcules por de lluitar contra cap bèstia?
Under the surface	En lo profundo	Baix l'aparença
I'm pretty sure I'm worthless if I can't be of service	Creo que mi esfuerzo es nulo si siento que no ayudo	Em sent totalment nul·la si no puc ser d'ajuda
A flaw or a crack	Escucho un crack	S'escolta un crac
The straw in a stack	Comienza a tronar	Una debilitat
That breaks the camel's back	Se va a desmoronar	Que fa vessar el vas
What breaks the camel's back	Comienza a derrumbarse	Comença a derrocar-se
It's pressure like a drip, drip, drip that'll never stop	Es peso que con gota a gota lo reventó	És pes que és com un xip xip d'aigua sense cap estop
Woah, oh	Woah, oh	Woah, oh
Pressure that'll tip, tip, tip till you just go pop	Peso como un tip, tip, tip hasta que haces pop	Pes que fa un tic, tic, tic fins que fas plof
Woah, oh, oh, oh	Woah, oh, oh, oh	Woah, oh, oh, oh

Give it to your sister, your sister's older	Dáselo a tu hermana, pon en sus manos	Posa-ho tot en mans de la teua germana
Give her all the heavy things we can't shoulder	Todas las tareas que no aguantamos	Tot el treball dur, que ella ho aguanta
Who am I if I can't run with the ball?	¿Quién soy yo si pierdo con el balón?	Qui soc jo si no ho puc carregar tot?
If I fall to	Y si cedo al	Si cedisc al
Pressure like a grip, grip, grip, and it won't let go	Peso con presión, presión que jamás soltó	Pes que només pitja, pitja i no et solta no.
Woah, oh	Woah, oh	Woah, oh
Pressure like a tick, tick, tick, till it's ready to blow	Peso como un tick, tack, tick antes de una explosión	Pes que és com un tic, tac, tic abans d'una explosió
Woah, oh, oh, oh	Woah, oh, oh, oh	Woah, oh, oh, oh
Give it to your sister, your sister's stronger	Dáselo a tu hermana, que nos demuestre	Posa-ho en les seues mans, ella és més forta
See if she can hang on a little longer	Como lo resiste, se agarra fuerte	A veure si un poc més ella aguanta
Who am I if I can't carry it all?	¿Qué si pierdo y fallo al soportar?	Qui soc jo si no ho puc suportar tot?
If I falter	Si me quiebro	Si flaquege
Under the surface	En lo profundo	Baix l'aparença
I hide my nerves and it worsens, I worry somethin' is gonna hurt us	Algo me inquieta y se empeora, yo debo salvar a todo el mundo	Estic nerviosa i s'agreuja, tinc por que em trobe indefensa
Under the surface	En lo profundo	Baix l'aparença
The ship doesn't swerve as it heard how big the iceberg is	El barco no vira, aún sabiendo el riesgo rotundo	La nau no vira en tenir del perill coneixença
Under the surface	En lo profundo	Baix l'aparença
I think about my purpose, can I somehow preserve this?	La imagen que yo infundo se cae en un segundo	Vull complir la meua meta, no hi perdre la creença
Line up the dominoes	Levanto el dominó	Col·loque el dominó

A light wind blows	En alineación	Bufa un vent fort
You try to stop it tumbling, but on and on it goes	Y el viento resoplando lo derriba sin control	Intentes detenir-lo, però cau sense control
But wait	¿Podré	Però si
If I could shake	Desvanecer	Puc esvair
The crushing weight	El peso cruel	El pes cruel
Of expectations, would that free some room up for joy?	La expectativa y vivir solo un momento	L'expectativa, faré lloc a l'alegria?
Or relaxation?	De esparcimiento?	O al relaxament?
Or simple pleasure?	Tan simple y bello	O al plaer simple?
Instead, we measure	En vez del peso	En lloc d'aquesta
This growing pressure	Que va en aumento	Pressió que augmenta
Keeps growing	No importa	I augmenta
Keep going	Que impongan	I s'agreuja
'Cause all we know is	Y el resto ignore el	I no se sent més que
Pressure like a drip, drip, drip that'll never stop	Peso que con gota a gota lo reventó	Pes que és com un xip, xip d'aigua sense cap estop
Woah, oh	Woah, oh	Woah, oh
Pressure that'll tip, tip, tip till you just go pop	Peso como un tip, tip, tip hasta que haces pop	Pes que fa un tic, tic, tic fins que fas plof
Woah, oh, oh, oh	Woah, oh, oh, oh	Woah, oh, oh
Give it to your sister, it doesn't hurt and	Ella sostendrá todos los cimientos	Posa-ho en les seues mans, no li molesta
See if she can handle every family burden	Ve también si carga nuestros sufrimientos	A veure si suporta la nostra comesa
Watch as she buckles and bends, but never breaks	Verla doblarse y torcerse sin chispar	Com es doblega i es torça sense flaquejar
No mistakes	Sin fallar	Ni fallar
Just pressure like a grip, grip, grip, and it won't let go	Sin peso con presión, presión que jamás soltó	Sols pes que només pitja, pitja i no et solta no

Woah, oh	Woah, oh	Woah, oh
Pressure like a tick, tick, tick, till it's ready to blow	Peso como un tick, tack, tick antes de una explosión	Pes que és com un tick, take, tick abans d'una explosió
Woah, oh, oh, oh	Woah, oh, oh, oh	Woah, oh, oh, oh
Give it to your sister and never wonder	Dáselo a tu hermana sin preguntarte	Dona-li-ho a ella sense preguntar-te
If the same pressure would've pulled you under	Es que aquel peso llegará a aplastarte	Si el mateix pes podria afonar-te
Who am I if I don't have what it takes?	¿Qué si me desplomo y no llego a ser	Qui soc jo si no arribe a ser
No cracks, no breaks	Quien debo ser?	Qui he de ser?
No mistakes	Sin presión	Cap pressió
No pressure	Sin peso	Cap pes, no

What else can I do?/ Inspiración/ Què més faré jo?

Vers en anglés	Vers en espanyol	Vers en valencià
I just made something unexpected	No esperaba este efecto	No m'esperava aquest aspecte
Something sharp, something new	Forma audaz, ¡qué impresión!	Així punxant, innovador
Isa..., this is the part where we...	Isa..., esta es la parte en la que...	Isa..., aquesta és la part en què...
It's not symmetrical or perfect	No es simétrico o perfecto	No és simètric ni perfecte
But it's beautiful and it's mine	Pero es único ¿quién sabrá	Però és singular i és meu
What else can I do?	Si es inspiración?	Què més faré jo?
Wait, bring it in, bring it in	Espera, ven aquí, ven aquí	Para, vine ací, vine ací
What else can I do?	¿Será inspiración?	Què més faré jo?
Good talk, bring it in,	Bien dicho, ven aquí, ven	Tens raó, vine ací, vine ací

bring it in	aquí	
Let's walk, bring it in, bring it in	¿Quiubo? Ven aquí, ven aquí	Escolta'm, vine ací, vine ací
Free hugs, bring it in, bring it in	Pues ya, ven aquí, ven aquí	Un abraç, vine ací, vine ací
I grow rows and rows of roses	En mis brazos brotan rosas	Puc fer créixer roses roses
<i>Flor de mayo</i> , by the mile	Flor de mayo, por el patio	<i>Flor de mayo</i> , a cabassos
I make perfect, practiced poses	Y mis poses nuestro hermosas	Faig les més perfectes poses
So much hides behind my smile	La mejor sonrisa en labios	Un somriure sota els nassos
What could I do if I just grew what I was feelin' in the moment?	¿Qué lograría si creciera el sentimiento del momento?	Què podria fer si fera créixer el que sent en tot moment?
Do you know where you're going? (Whoa)	¿Hacia dónde estás yendo? (Whoa)	Tu saps què estàs dient? (Woah)
What could I do if I just knew it didn't need to be perfect?	Lo que yo haría sin tener que ser la hermana perfecta	Què podria fer en saber que no calia ser perfecta?
It just needed to be?	Lo que en mí va a surgir	Sols havia de ser
And they'd let me be?	Nadie va impedir	M'haurien deixat ser?
A hurricane of <i>jacarandas</i>	Un huracán de jacarandas	Un huracà de jacarandes
Strangling figs (big)	Por subir (¡sí!)	<i>Amates</i> grans (sí!)
Hanging vines (this is fine)	Y enredar (suena bien)	Sarments penjants (sona bé)
<i>Palma de cera</i> fills the air as I climb and I push through	Palma de cera llena el aire y va escalando en expansión	<i>Palma de cera</i> inunda l'aire mentre puge i m'obric pas
What else can I do?	¿Será inspiración?	Què més faré jo?
Can I deliver us a river of	Una magnífica, rocío de	Puc oferir-vos dròseres,

sundew?	sol	milions
Careful, it's carnivorous, a little just won't do	Pero es carnívora, será con precaución	Compte, és carnívora, ja comença l'acció
I wanna feel the shiver of something new	Yo quiero emocionarme con mi versión	Vull sentir l'eufòria de la innovació
I'm so sick of pretty, I want something true, don't you?	No vas a ser bella, hoy descubriré quien soy	Farta de bellesa, vull ser més real, tu no?
You just seem like your life's been a dream	Hoy tus ojos se abren al fin	No semblaves tenir cap neguit
Since the moment you opened your eyes	De este sueño podrás despertar	Vist de fora la vida et somriu.
How far do these roots go down?	¿Sabré ser original?	Sabré ser original?
All I know are the blossoms you grow	Solo he visto tus flores brotar	Sols he vist les flors que fas brotar
But it's awesome to see how you rise	Pero adoro mirarte volar	Però m'encanta mirar-te volar
How far can I rise?	Comienza a elevarme	Com de lluny podré anar?
Through the roof, to the skies	Hasta el cielo y alcanza	Cap amunt, fins el cel
Let's go	El sol	Tocar
A hurricane of <i>jacarandas</i>	Un huracán de jacarandas	Un huracà de jacarandes
Strangling figs	Por subir	<i>Amates</i> grans
(go)	(¡sí!)	(sí!)
Hanging vines	Y enredar	Sarments penjants
(grow)	(crece)	(creix)
<i>Palma de cera</i> fills the air as I climb and I push through	Palma de cera llena el aire y va escalando en expansión	<i>Palma de cera</i> inunda l'aire mentre puge i m'obric pas
What else, what else?	¿Qué más? ¿qué más?	Què més? Què més?
What can you do when you are deeply, madly,	Irremediabilmente aquí, viviendo ahora en el	Què més que viure el moment present, real i

truly in the moment?	momento	vertader?
Seize the moment, keep goin'	Aún hay tiempo, es momento	Aprofita, és moment
What can you do when you know who you wanna be is imperfect?	Lo que yo haría per comprender que quiero ser imperfecta	Què més pots fer quan saps que el que vols ser és imperfecte?
But I'll still be okay	Pero así estaré bien	Però així estaré bé
Hey, everybody clear the way (woo)	Hey, todo el mundo venga a ver (woo)	Ei, tot el món observeu bé
I'm comin' through with tabebuia	Descubro nuevas estructuras	Ballem entre les <i>tabebuias</i>
She's comin' through with that boo-yeah	Descubrirá, que locuras	<i>Tabebuia</i>
Making waves	Por surgir	Per provocar
Making waves	Por surgir	Provocar
Changing minds	Por sembrar	I opinions canviar
You've changed mine	Terminar	A mi m'ha canviat
The way is clearer 'cause you're here, and well I owe this all to you	Con claridad ya veo el camino y tú me has dado dirección	Gràcies a tu veig el camí perquè m'has donat direcció
What else can I do?	¿Será inspiración?	Què més faré jo?
Show 'em what you can do	¿O determinación?	Mostra'ls que ho pots fer tot
What else can I do?	¿Será inspiración?	Què més faré jo?
There's nothing you can't do	Tu nueva creación	És que tu ho pots fer tot
What else can I do?	¿Será inspiración?	Què més faré jo?

Waiting on a miracle/ Un regalo mágico/ Un regal del cel

Vers en anglés	Vers en espanyol	Vers en valencià
Don't be upset or mad at	No me lamento, ¿para	No t'enfades per res del

all	qué?	món
Don't feel regret, or sad at all	No me hace daño, seguiré	No em fa mal, mantín el control
Hey, I'm still a part of the family Madrigal	Hey, no importa pues todos somos Madrigal	Ei, no importa, ja que tots som Madrigal
And I'm fine, I am totally fine	Y estoy bien, sí, muy bien, claro está	I estic bé, estic totalment bé
I will stand on the side as you shine	Desde aquí los contemplo al brillar	M'apartaré mentre vos veig brillar
I'm not fine, I'm not fine	No es verdad, no es verdad	No és veritat, no és veritat
I can't move the mountains	Yo no muevo montes	No puc moure roques
I can't make the flowers bloom	No hago palmas florecer	No puc fer créixer les flors
I can't take another night up in my room	Ni tendré otra noche esperando tener	Ni estar una altra nit a l'habitació
Waiting on a miracle	Un regalo mágico	En espera d'un regal del cel
I can't heal what's broken	Yo no doy remedios	Ferides no cure
Can't control the morning rain or a hurricane	No controlo el vendaval ni a un huracán	No controle un vendaval ni un huracà
Can't keep down the unspoken invisible pain	Ni a esta pena que empiezo invisible a enfrentar	Ni aquest dolor que ningú veu i sempre està
Always waiting on a miracle, a miracle	A la espera de algo mágico, sí, mágico	En espera d'un regal del cel, regal del cel
Always walking alone	Sola en el corredor	Sempre sola a tots llocs
Always wanting for more	Y el cerrojo no abrió	Sempre espere més i millor
Like I'm still at that door	Nadie a mi alrededor	Com davant d'aquell pom
Longing to shine like all of you shine	Sigo añorando juntos brillar	Esperant brillar com tots ells ho fan

All I need is a change	Necesito encontrar	Necessite trobar
All I need is a chance	Otra oportunidad	Una altra oportunitat
All I know is I can't stay on the side	Y unos ojos que al ver quieran mirar	I una bena d'uns ulls que s'ha de llevar
Open your eyes	Ábrelos ya	Lleva-te-la
Open your eyes	Ábrelos ya	Lleva-te-la
Open your eyes	Ábrelos ya	Lleva-te-la
I would move the mountains	Moveré los montes	Jo sí mouria roques
Make new trees and flowers grow	Flores nuevas sembraré	Noves flors faria brotar
Someone please just let me know, where do I go?	Por favor, que alguien me ayude a entender	Per favor, algú que em mostre el camí
I am waiting on a miracle, a miracle	Si es que en mí hay algo mágico, sí, mágico	Per trobar el meu regal del cel, regal del cel
I would heal what's broken	Sanaré el quebranto	Curaria ferides
Show this family something new	Les demostraré valor	Els mostraria novetats
Who I am inside, so what can I do?	¿Lograrán mirar quién puedo ser yo?	Qui soc jo de veritat, però què puc fer?
I'm sick of waiting on a miracle	Lejos de aquel regalo mágico	Farta d'esperar el meu regal
So here I go	Y aquí estoy	Així que vaig
I am ready	Muy dispuesta	Estic llesta
Come on, I'm ready	Véanme, dispuesta	Vinga, estic llesta
I've been patient and steadfast and steady	Fui impaciente y no obtuve respuesta	He esperat pacientment algun canvi
Bless me now as you blessed us all those years ago	Bendiciones te pido, aunque no tenga un don	Benediccions et demane com fa uns quants anys
When you gave us a miracle	Milagroso y mágico	Quan ens vas donar el regal
Am I too late for a	¿Habrá algo en mí que sea	És que faig tard per al meu

miracle?	mágico?	regal?
----------	---------	--------

Annex 5: Cançons cantades en valencià

Com que la traducció de cançons no només consisteix a traduir el significat de les oracions, sinó també a fer quadrar els ritmes per tal que queden bé amb la melodia i la imatge en pantalla, hem decidit gravar la nostra proposta al valencià de les quatre cançons (traduïdes) que conformen el nostre objecte d'estudi en una de les cabines de doblatge de LABCOM de l'UJI. Però, abans d'escoltar-les, cal tindre en compte:

1. A l'hora de gravar la veu, se'ns va fer impossible posar el vídeo original perquè poguérem fer quadrar perfectament els sons (vocals i consonants) amb la imatge. Per tant, en algunes ocasions, el vers entra abans o després d'hora, igual que algunes vocals i consonants; i les oracions que es diuen, però no es canten, no les vam poder pronunciar. En conseqüència, sens dubte, s'hi poden trobar mancances en l'ajust de la isocronia i de la sincronia fonètica d'aquesta proposta, que només posen de manifest la complexitat de la tasca de la traducció de cançons per al doblatge.
2. El dia de la gravació estàvem un poc afòniques; però, com bé hem dit, la finalitat de la gravació de les cançons és comprovar que tot quadre i que el resultat pot ser funcional i, fins i tot, comercial.

Les cançons es troben en aquesta carpeta de Drive:

[https://drive.google.com/drive/folders/1xyF5hMCQJGoLL16Hcga0ZyhC9t12YId7?usp=drive link](https://drive.google.com/drive/folders/1xyF5hMCQJGoLL16Hcga0ZyhC9t12YId7?usp=drive_link)